

Šiame numeryje:**Vyskupų konferencija**

Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų apskaitos tvarka 2

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis 6

Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresas 7

Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlydai 12

Vyskupo A. P. Dydyčiaus viešnagė Kauno arkivyskupijoje 16

Nuncijaus viešnagė Alytuje 17

Spaudos konferencijoje pristatytas Lietuvos Caritas kreipimasis 18

Lietuvos Caritas kreipimasis dėl pagalbos prekybos moterimis aukoms 19

HomilijosŠEIMA
Šventoji Šeima (B) 21DIEVAS IŠGELBSTI
Švč. M. Marija – Dievo Gimdytoja 22**Ganytojo žodis**Kardinolo Audrio Juozo Bačkio pamokslas
Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongrese 23

Jo Eminencijos kardinolo A. J. Bačkio atsakymai į ELTOS klausimus 25

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius ragina gerbti visuotinį moralės įstatymą 26

Popiežius pabrėžė pasauliečių vaidmenį visuomenėje 26

Popiežius už dialogą su netikinčiaisiais gyvybės klausimais 27

Filmo apie Joną Paulių II premjera Vatikane 28

Katalikų ir ortodoksų teologų komisija vėl imasi darbo 28

Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų apskaitos tvarka

Patvirtinta Lietuvos Vyskupų Konferencijos
2005 m. lapkričio 24 d. nutarimu

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka parengta vadovaujantis Kanonų teisės, ypač 1273–1289 kanonų, nuostatomis atsižvelgiant į Lietuvos Respublikoje taikomas buhalterinės apskaitos taisykles ir praktikas.
2. Svarbiausias Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų apskaitos tikslas – užtikrinti, kad turtas ir vertybės, patikėtos Bažnyčios juridinių asmenų administratoriams, būtų tinkamai apskaitomos, saugomos ir tinkamai naudojamos atsižvelgiant į Bažnyčios juridiniam asmeniui būdingus tikslus, poreikius ir aukotojų valią.
3. Katalikų Bažnyčios viešajam juridiniam asmeniui būdingi tikslai paprastai yra šie: kulto organizavimas, tinkamas dvasininkų ir kitų tarnautojų išlaikymas, religinis ugdymas ir švietimas, religinės informacijos sklaidimas, socialinė ir karitatyvinė veikla.
4. Ši apskaitos tvarka, jei šioje tvarkoje nenumatyta kitaip, yra privaloma vyskupų įsteigtiems Katalikų Bažnyčios viešiesiems juridiniams asmenims (toliau – juridiniai asmenys).
5. Kitiems Bažnyčios juridiniams asmenims ši apskaitos tvarka yra rekomenduojama.
6. Vyskupų įsteigti Katalikų Bažnyčios viešieji juridiniai asmenys, atliekantys daug ūkinių-finansinių operacijų, taip pat vykdančios ūkinę-komercinę veiklą, gali remtis Finansų ministro 2004-11-22 įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 171–6342) patvirtinta apskaitos tvarka.
7. Duomenys, sukaupti tvarkant juridinio asmens apskaitą, naudojami mėnesinei ir metinei ataskaitai parengti.
8. Juridiniai asmenys taiko supaprastintąją apskaitos sistemą, pagal kurią pajamos, išlaidos, turto įsigijimas ar perleidimas fiksuojamas paprastuoju įrašu Pajamų–išlaidų, Inventoriaus ir Skolų knygose.
9. Įrašai daromi vadovaujantis turinio svarbos principu, pagal kurį ūkinės-finansinės operacijos ar ūkiniai-finansiniai įvykiai į apskaitą įtraukiami pagal jų turinį ir ekonominę prasmę, o ne tik pagal jų juridinę formą.
10. Operacijos valiuta apskaitos knygose fiksuojamos litais (eurais, nuo euro įvedimo momento) pagal tos dienos buhalterinį valiutos keitimo kursą.
11. Juridinio asmens pajamos pripažįstamos jų faktiško gavimo momentu (pinigų apskaitos principu).
12. Ši tvarka neapima kunigų ir religinių apeigų patarnautojų tiesiogiai jų išlaikymui gaunamų pajamų, jei vietos vyskupo nėra nustatyta kitaip.

II. APSKAITOS DOKUMENTŲ NAUDOJIMAS IR ĮRAŠŲ APSKAITOS KNYGOSE PAGRINDIMAS

13. Įrašai Pajamų–išlaidų, Skolų knygose grindžiami juridinę galią turinčiais specialiaisiais, pavyzdiniais ir laisvos formos apskaitos dokumentais.
14. Įrašai, kurie negali būti pagrįsti kitais juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais, grindžiami turto administratoriaus, finansininko ar turto administratoriaus ir kitų asmenų pasirašomais lėšų gavimo/panaudavimo aktais.
15. Juridiniai asmenys naudoja tokius apskaitos dokumentus:
 - 15.1. kasos pajamų/išlaidų orderius;
 - 15.2. turto ir lėšų gavimo / panaudojimo aktus;
 - 15.3. sąskaitas už paslaugas / prekes;
 - 15.4. sutartis;
 - 15.5. banko (kredito institucijų) sąskaitų išrašus;
 - 15.6. kitus apskaitos dokumentus (mokėjimo pavedimus, įsakymus ir pan.).
16. Pajamų pagrindimas:
 - 16.1. Gaunant grynuosius pinigus iš fizinio ar juridinio asmens (auką, atsiskaitymą už paslaugas, finansavimą ir pan.) pinigų davėjui išrašomas kasos pajamų orderio kvitas, kurio šaknelė lieka pas juridinį asmenį.
 - 16.2. Įnešant į juridinio asmens kasą anonimiškai gautas lėšas (aukos, rinkliavos ir pan.) surašomas kasos pajamų orderis, kurį pasirašo pinigus įnešantis asmuo.

- 16.3. Gaunant pinigus į banko ar kredito institucijoje esančią sąskaitą pinigų gavimą patvirtinantis dokumentas yra banko (kredito institucijos) sąskaitos išrašas.
- 16.4. Gaunant pinigus iš juridinių asmenų už suteiktas paslaugas (patalpų nuoma, transporto nuoma, laidojimo namų paslaugos, parduoti daiktai ir pan.) turi būti sudaryta sutartis ir išrašoma sąskaita. Gali būti naudojama standartinė sąskaitos forma, jei Lietuvos Vyskupų Konferencijos nėra nustatyta kitaip.
- 16.5. Gaunant turta iš fizinio ar juridinio asmens turi būti surašomas turto priėmimo-perdavimo aktas. Registruojamo turto (nekilnojamojo, automobilių) perleidimui taikomi įstatymų nustatyti reikalavimai.
- 16.6. Tuo atveju, kai turto ir lėšų gavimas negali būti pagrįstas kitais dokumentais arba jei taip yra nustatyta vietos vyskupo, juridinio asmens administratorius surašo turto ir / ar lėšų gavimo aktą.
17. Išlaidų pagrindimas:
- 17.1. Išskyrus šioje tvarkoje numatytus atvejus, panaudojant juridinio asmens lėšas, išlaidos, vienai ūkinei-finansinei operacijai viršijančios 300 (tris šimtus) litų, turi būti pagrindžiamos juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais.
- 17.2. Išlaidos, vienai ūkinei operacijai neviršijančios 300 (trijų šimtų) litų, gali būti grindžiamos kasos išlaidų orderiais arba paprastaisiais kvitais. Išskyrus šioje tvarkoje numatytus atvejus, bendra juridinę galią turinčiais dokumentais nepagrįstų išlaidų suma per mėnesį negali viršyti 3000 (trijų tūkstančių) litų.
- 17.3. Dvasininkų, religinių apeigų patarnautojų ir aptarnaujančio personalo išlaikymo išlaidos grindžiamos turto administratoriaus (finansininko) ir išlaikymą gaunančio asmens pasirašytais kasos išlaidų orderiais, banko sąskaitų išrašais arba turto administratoriaus (finansininko) pasirašytais lėšų panaudojimo aktais.
- 17.4. Išlaidos labdarai ir karitatyvinei veiklai grindžiamos labdarą gaunančio asmens pasirašytais kasos išlaidų orderiais, banko sąskaitų išrašais arba lėšų panaudojimo aktais.
- 17.5. Išmokant grynuosius pinigus avansu iš juridinio asmens kasos išrašomas kasos išlaidų orderis.
- 17.6. Banko (kredito institucijos) išlaidas pagrindžiantis dokumentas yra banko (kredito institucijos) sąskaitos išrašas.
- 17.7. Tais atvejais, kai išlaidos negali būti pagrindžiamos kitais juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais, juridinio asmens administratorius surašo lėšų panaudojimo aktą. Šiame akte turi būti nurodyta lėšų panaudojimo paskirtis, lėšų gavėjas (gavėjai), kita svarbi informacija.
18. Juridinis asmuo turi saugoti visus dokumentus, pagrindžiančius Pajamų-išlaidų knygos įrašus.
19. Apskaitos dokumentai segami į segtuvą chronologine tvarka.
20. Apskaitos dokumentai saugojami ir archyvuojami pagal Kanonų teisės kodekso nustatytą tvarką.

III. GRYNŪJŲ PINIGŲ APSKAITA

21. Visos juridinio asmens pajamos ir išlaidos grynaisiais pinigais registruojamos Pajamų-išlaidų knygoje.
22. Įrašai Pajamų-išlaidų knygoje daromi chronologine tvarka.
23. Įrašo data turi sutapti su faktinio pinigų gavimo ar išleidimo data.
24. Pradedant pildyti Pajamų-išlaidų knygą mėnesio pradžioje įrašomas kasos likutis.
25. Kiekvieno mėnesio, kiekvienų metų pabaigoje, taip pat perduodant juridinio asmens turto administravimą naujam administratoriui grynųjų pinigų likučiai bei įrašų teisingumas tvirtinami juridinio asmens turto administratoriaus parašu.
26. Pasibaigus kalendoriniams metams atskiri Pajamų-išlaidų knygos lapai sunumeruojami, susiuvami ir patvirtinami juridinio asmens antspaudu bei juridinio asmens administratoriaus parašu.
27. Pajamų-išlaidų knygos pildymas:
- 27.1. skiltyje „Data“ įrašoma įrašo padarymo Pajamų-išlaidų knygoje data;
- 27.2. skiltyje „Dokumento numeris“ įrašoma dokumento, pagrindžiančio juridinio asmens pajamas ir išlaidas, numeris;
- 27.3. skiltyse „Pajamų turinys“, „Išlaidų turinys“ įrašoma pajamų ar išlaidų atsiradimo pagrindas, operacijos, lėmusios juridinio asmens lėšų padidėjimą ar sumažėjimą, turinys, kita svarbi informacija;
- 27.4. skiltyje „Kodas“ įrašomas pajamų ar išlaidų rūšies kodas;
- 27.5. skiltyje „Pajamos“ įrašoma pajamų suma;
- 27.6. skiltyje „Išlaidos“ įrašoma išlaidų suma.
28. Siekiant supaprastinti mėnesinės ir metinės ataskaitos rengimą, pajamas ir išlaidas rekomenduojama grupuoti pagal šiuos kodus:

Kodas Pajamų rūšys:

- 100 Grynujų pinigų išėmimas iš banko sąskaitos
- 101 Rinkliavos
- 102 Aukos
- 103 Gauta pagalba (finansavimas)
- 104 Juridinių asmenų parama
- 105 Palikimai
- 106 Biudžetinis finansavimas
- 107 Paskolos
- 108 2 procentai nuo gyventojų pajamų mokesčio
- 109 Turto pardavimo pajamos
- 110 Ūkinės-komercinės veiklos pajamos
- 111 Kitos pajamos

Išlaidų rūšys:

- 200 Grynujų pinigų įnešimas į banko sąskaitą
- 201 Dvasininkų, patarnautojų ir personalo išlaikymas
- 202 Karitatyvinė ir sielovadinė veikla
- 203 Liturgijai (išskyrus ilgalaikio turto įsigijimą)
- 204 Labdara ir parama
- 205 Pastatų išlaikymas (energija, vanduo, komunalinės paslaugos)
- 206 Statybos, remonto darbai
- 207 Paslaugų (išskyrus komunalines) pirkimas
- 208 Apeigose naudojamo ilgalaikio turto įsigijimas
- 209 Kito ilgalaikio turto įsigijimas
- 210 Trumpalaikio turto įsigijimas
- 211 Suteikta pagalba (finansavimas)
- 212 Pagalba seminarijai
- 213 Šv. Petro skatikas
- 214 Šventajai žemei
- 215 Misijoms
- 216 Privalomojo socialinio draudimo (SODROS) įmokos
- 217 Kitos draudimo įmokos
- 218 Skolų grąžinimas
- 219 Kitos išlaidos

29. Į Pajamų-išlaidų knygą taip pat perkeliama grynujų pinigų gavimo ar išleidimo įrašai iš biudžetinių lėšų, paramos, ūkinės-komercinės veiklos apskaitos knygų.

IV. BANKO (KREDITO ĮSTAIGOS) SĄSKAITOJE ESANČIŲ LĖŠŲ APSKAITA

30. Banko (kredito įstaigos) sąskaitoje esančių lėšų atskira apskaitos knyga nevedama. Informacija apie banko (kredito įstaigos) sąskaitoje esančias lėšas, jų pajamas ir išlaidas saugoma kiekvieno mėnesio pabaigoje banko (kredito įstaigos) pateikiamuose sąskaitos išrašuose.

31. Siekiant supaprastinti mėnesinės ir metinės ataskaitos rengimą darant banko pavedimus rekomenduojama nurodyti šios tvarkos 28 punkte pateikiamus pajamų ir išlaidų kodus.

V. PARAMOS APSKAITA

32. Juridinio asmens pagal Labdaros ir paramos įstatymą gaunama parama ir teikiama labdara bei parama registruojama atskiroje Paramos apskaitos knygoje.

33. Katalikų Bažnyčiai priklausančių juridinių asmenų vieni kitiems teikiama pagalba (finansavimas) nėra laikoma parama ir yra apskaitoma bendra tvarka.

34. Paramos apskaitos knygoje turi būti nurodomi konkretūs paramos teikėjai. Jei yra gaunama tikslinė parama, skiltyje „Pajamų / Išlaidų turinys“ turi būti nurodomas gautos ir suteiktos paramos-labdaros panaudojimo tikslas.

35. Paramos apskaitos knygos pildymui *mutatis mutandis* taikoma Pajamų-išlaidų knygos pildymo tvarka.

36. Gaunant paramą iš juridinio asmens, kai bendra vienu metu teikiamos paramos suma viršija 10 000 litų, reikalingas raštiškas vyskupo leidimas priimti paramą.

37. Įrašai apie grynujų pinigų gavimą ir panaudojimą iš Paramos apskaitos knygos perkeliama į Pajamų-išlaidų knygą.

38. Visi įrašai Paramos apskaitos knygoje turi būti grindžiami juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais.

VI. TURTO APSKAITA

39. Ilgalaikis turtas, įsigytas už juridinio asmens lėšas, taip pat kitu būdu juridinio asmens gautas turtas, chronologine tvarka įrašomas juridinio asmens Inventoriaus knygoje.

40. Į Inventoriaus knygą įrašant ilgalaikį turtą, įsigytą už juridinio asmens lėšas, Inventoriaus knygoje nurodoma šio turto įsigijimo kaina.

VII. SKOLINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITA

41. Juridinio asmens skolos ir skolos juridiniam asmeniui registruojamos atskiroje juridinio asmens Skolų knygoje.

42. Skolų knygoje nurodoma skolinių įsipareigojimų atsiradimo data, skolą patvirtinančio dokumento (sutarties, skolos raštelio, sąskaitos ir pan.) numeris, juridinio asmens skolininkas arba kreditorius, skolos atsiradimo pagrindas (paskolos sutartis, skolos raštelis, vekselis, neapmokėta sąskaita, teismo priteista suma ir pan.), juridinio asmens skolinių įsipareigojimų, taip pat skolinių įsipareigojimų juridiniam asmeniui sumos, atsiskaitymo terminas, atsiskaitymo būdas, apmokėjimo data ir apmokėta suma, nepilnai apmokėtos skolos likutis.

VIII. BIUDŽETINIŲ LĖŠŲ APSKAITA

43. Gautų ir panaudotų biudžetinių lėšų apskaita vedama atskiroje Biudžetinių lėšų apskaitos knygoje. Biudžetinių lėšų grynujų pinigų apskaitai *mutatis mutandis* taikoma Pajamų-išlaidų knygų vedimo tvarka.

44. Įrašai apie grynujų pinigų gavimą ir panaudojimą perkeliama į Pajamų-išlaidų knygą.

45. Biudžetinėms lėšoms, pervedamoms į banko sąskaitą, atidaroma speciali sąskaita.

46. Visi įrašai Biudžetinių lėšų apskaitos knygoje turi būti grindžiami juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais.

IX. ŪKINĖS-KOMERCINĖS VEIKLOS PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ APSKAITA

47. Ūkinės-komercinės veiklos grynujų pajamų ir išlaidų apskaita vedama atskiroje Ūkinės-komercinės veiklos Pajamų-išlaidų knygoje. Ūkinės-komercinės veiklos pajamų-išlaidų knygai *mutatis mutandis* taikoma pajamų-išlaidų knygos pildymo tvarka.

48. Vykdamt ūkinę-komercinę veiklą rekomenduojama naudoti atskirą banko sąskaitą.

49. Visi įrašai ūkinės-komercinės veiklos apskaitos knygoje turi būti grindžiami juridinę galią turinčiais apskaitos dokumentais.

X. PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO APSKAITA

50. Juridiniam asmeniui įsiregistravus pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju, jo apskaitai taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

XI. ATASKAITOS SUDARYMAS IR TEIKIMAS

51. Juridinio asmens administratorius už praėjusį mėnesį ir/ar kalendorinius metus ordinarui pateikia vietos vyskupo nustatytos formos ataskaitą, kurioje nurodoma bendra juridinio asmens pajamų ir išlaidų suma kiekvieną mėnesį ir per metus, pajamų ir išlaidų suma kiekvieną mėnesį ir per metus pagal atskiras rūšis, skolinių įsipareigojimų sumos kiekvieną mėnesį ir metų pabaigoje, banko ir kasos likučiai kiekvieno mėnesio ir kalendorinių metų pabaigoje.

Arkivyskupas Sigitas TAMKEVIČIUS
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas

Mons. Gintaras GRUŠAS
Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Lapkričio 24 d. Kaune vykusiame Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenariame posėdyje dalyvavo visi Lietuvos vyskupai ordinarai ir augziliarai, taip pat du vyskupai emeritai Juozas Preikšas ir Juozas Žemaitis. Kartu su Lietuvos vyskupais posėdžiavo apaštališkasis nuncijus arkiv. Peteris Stephanas Zurbriggenas. Nuncijus arkiv. Zurbriggenas pranešė, kad Apaštalu Sostas atšaukė nunciatūros patarėją mons. Andre Sanpaio di Oliviera. Naujas patarėjas dar nepaskirtas. Nuncijus taip pat informavo, kad 2006 m. įvyks Lietuvos vyskupų vizitas *Ad limina*.

Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila supažindino su spalio mėnesį Romoje vykusia Vyskupų sinodo asamblėja, skirta Eucharistijai – Bažnyčios gyvenimo ir misijos versmei ir viršūnei. Apie Eucharistiją Sinode buvo kalbama įvairiais aspektais: teologiniu, liturginiu, katechetiniu, pastoraciniu ir kt. Iškelta tikėjimo, be kurio Eucharistijos slėpinys neatrandamas ir nevertinamas, reikšmė. Vyskupas taip pat pabrėžė, kad Vyskupų sinodo institucija buvo įkurta lygiai prieš 40 metų, Vatikano II Susirinkimo pabaigoje. Ji yra svarbiausias Katalikų Bažnyčios kolegialus organas.

Praėjusiame posėdyje išrinkti komisijų ir tarybų pirmininkai pateikė šių institucijų veiklos gaires.

Posėdyje buvo pateiktos ir patvirtintos patobulintos bendrosios taisyklės, pagal kurias vyskupijoms priklausantys juridiniai asmenys turės tvarkyti finansų apskaitą, taip pat finansinių knygų pavyzdžiai, kita reikalinga dokumentacija ir elektroninis finansinės apskaitos tvarkymo būdas. Kaip jau anksčiau buvo nutarta, naujoji tvarka įsigalios nuo ateinančių metų pradžios. Vyskupijų juridinių asmenų buhalterinę apskaitą vedantiems asmenims artimiausiu metu bus surengtas seminaras susipažinti su šia tvarka. Vyskupijose ji bus pristatyta kunigams.

Vyskupai aptarė rengimo pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui programas ir egzistuojančią tvarką visose Lietuvos vyskupijose. Siekiama, kad ši tvarka būtų kuo vienodesnė. Akcentuota, kad daugelyje parapijų rengimasis priimti šiuos sakramentus atskirtas nuo tikybos pamokų, vedamų pagal Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą programą. Jis vykdomas parapijoje, dažnai derinamas prie sekmadienio šv. Mišių ir trunka išties mokslo metus. Stengiamasi paralelią programą pateikti ir vaikų tėvams. Kaimuose dar trūksta tinkamų patalpų parapiinei katechezei, sunkiau rasti katechetų. Nutarta, kad Sutvirtinimo sakramentą tikintieji priimtų savo vyskupijose. Buvo pasiūlyta plačiau paskleisti informaciją apie vyskupijose egzistuojančią rengimosi sakramentams tvarką ir reikalavimus, įdėti ją į vyskupijų interneto svetaines.

Vyskupai svarstė Lietuvos katechetikos centro perkėlimo į Vilnių eigą ir pasiūlymus dėl kvalifikacinių seminarų tikybos mokytojams organizavimo tikybos mokytojų rengimo įstaigose ir jų atestacijos.

Buvo aptartas prelato Edmundo Putrimo, Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegato užsienio lietuvių sielovada, prašymas skirti kunigų iš Lietuvos JAV parapijoms bei darbui su lietuviais imigrantais Ispanijoje, taip pat sąlygos, kuriomis Ispanijos bažnytinė vyresnybė priimtų dvasininkus iš Lietuvos.

Nuspręsta išversti ir išleisti 2005 m. vasarą išėjusį Katalikų Bažnyčios Katekizmo kompendiumą (trumpąjį katekizmo variantą). Šis darbas pavedamas Katalikų interneto tarnybai.

Vyskupai pasikeitė nuomonėmis apie Vatikano patvirtintą ir vieša tapusią instrukciją apie kunigystės kandidatų atrankos kriterijus. Šioje instrukcijoje konkrečiau pakartojamos Bažnyčios nuostatos dėl homoseksualios orientacijos asmenų tinkamumo kunigystei.

Paskyrimai

Kun. **Lionginas Virbalas SJ** trejiems metams paskirtas Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus padėjėju. -lvks-

Kun. **Prosperas Bubnys MIC** Lietuvos kunigų marijonų provincijos vyresniojo prašymu paskirtas Marijampolės šv. Arkangelo Mykolo parapijos altaristu. -Vks-

Atidaryta Kestono kolegijos paroda

Lapkričio 17 d. Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje atidaryta Kestono kolegijos (*Keston College*) paroda, surengta Britų lietuvių draugijos (*British Lithuanian Society*) iniciatyva. Parodos atidaryme dalyvavo Kestono kolegijos įkūrėjas anglikonų kanauninkas dr. Michaelas Bourdeaux drauge su kitais jos darbuotojais, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Jonas Boruta SJ, tikėjimo laisvės gynėjai: mons. Alfonsas Svarinskas, ses. N. Sadūnaitė, iškilūs visuomenės veikėjai, Seimo nariai.

Tarp parodos eksponatų yra knyga su 143 869 tikinčiųjų parašais po kreipimusi į sovietų valdžią gąžinti neteisėtai atimtą Klaipėdos bažnyčią, LKB kronikos numeriai, Sibiro lietuvių maldaknygė, nemažai kitų knygų, liudijančių lietuvių kovą už tikėjimo laisvę, tarp jų 1979 m. M. Bourdeaux parašyta knyga „Kryžių šalis“, išleista ke liomis kalbomis.

Kan. M. Bourdeaux pasakojo, kad, šaltojo karo sąlygomis ėmęs studijuoti rusų kalbą ir 1959 m. lankęsis Maskvoje, jis suprato religijos persekiojimo mastą. M. Bourdeaux ėmė rinkti ir sisteminti dokumentus apie religijos persekiojimą anuometinio Rytų bloko šalyse. Tarp kitų šalių jis ypač išskyrė Lietuvos Bažnyčią, nuosekliai kovojusią dėl tikinčiųjų teisių. Pasak kanauninko, didelį ispūdį jam padarė Memorandumas tikinčiųjų teisėms ginti, pasirašytas 17 tūkstančių asmenų. 1969 m. netoli Londono esančiame Kestono miestelyje buvo įsteigta Kestono kolegija, vėliau perkelta į Oksfordą. Dokumentai apie Lietuvos tikinčiųjų persekiojimus bei jų teisių varžymus patekdavo į Kestono kolegiją daugiausia iš lietuvių informacijos biuro Niujorke.

Už nuopelnus lietuvių tautai prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo kaunaininką Michaelą Bourdeaux DLK Vytauto ordino Karininkų kryžiumi. Anksčiau jis buvo apdovanotas DLK Gedimino ordinu. Kan. M. Bourdeaux yra Templetono premijos laureatas, 10 knygų ir daugelio straipsnių autorius.

-kl-

Interviu su LMVAVK pirmininke ses. Igne Marijošiūte

1997 m. vasarą įvyko pirmasis istorijoje visuotinis Lietuvos moterų vienuolių suvažiavimas. Šiais metais šventėme pirmąjį Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresą. Gal galėtumėte palyginti šiuos renginius?

Prieš beveik dešimtmetį vykęs Lietuvos moterų vienuolių suvažiavimas buvo tarsi išėjimas iš pogrindžio, baimės atsiverti pasauliui atsisakymas. Šių metų lapkričio 18–19 d. vykęs Pašvęstojo gyvenimo kongresas – jau naujas lygmuo, mėginimas giliau suvokti savo tapatybę. Nors tiek Lietuvos moterų vienuolių suvažiavimas, tiek Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresas organizuotas Moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos iniciatyva, į šį kongresą įsitraukė ir vyrų vienuolijos, taip pat pakviesti kitų pašvęstojo gyvenimo formų atstovai. Norėdami geriau suvokti pašvęstojo gyvenimo vaidmenį ne tik dabartinėje Lietuvos visuomenėje, bet ir apskritai Europoje, pasikvietėme svečių iš užsienio. Taigi kongresas buvo daugeliu požiūrių visuotinesnis renginys nei minėtasis suvažiavimas.

Pašvęstojo gyvenimo kongresui buvo rengiamasi beveik metus. Gal galėtumėte įvardyti, kuo šis pasirengimo laikotarpis buvo naudingas?

Šiais metais minimas dokumento *Perfectae caritatis* 40 metų jubiliejus. Tad pirmiausia grįžome prie jo ir atrinkome svarstyboms penkias dokumento temas. Kas mėnesį nuo Velykų parengdavome tos temos konspektus, juos išdalydavome visoms moterų ir vyrų vienuolijoms. Nors iniciatyva surengti kongresą kilo iš Moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos, bet labai sąmoningai kvietėme visu tuo domėtis ir vyrų vienuolijas. Siuntėme joms visą informaciją ir kvietėme bendradarbiauti. Neretai patiriame, jog visuomenė nepažįsta pašvęs-

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas 2006 m. sausio 16 d. Vilniuje.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresas

Lapkričio 18–19 d. Kaune vyko Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresas, surengtas Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos iniciatyva. Viena iš paskatų tokį kongresą surengti – 40 metų sukaktis nuo Vatikano II Susirinkimo dekreto *Perfectae caritatis* dėl vienuoliškojo gyvenimo tinkamo atnaujinimo paskelbimo. Šis dekretas tapo viso pasaulio pašvęstojo gyvenimo bendruomenių pamatiniu dokumentu apmąstant savo pašaukimą ir ieškant atsinaujinimo formų.

Šiuo pirmuoju Lietuvos vienuolių istorijoje kongresu norėta paskatinti pašvęstojo gyvenimo bendruomenes bendradarbiauti tarpusavyje, drauge apmąstyti ir giliau suvokti savo tapatybę greitai kintančiame nūdienos pasaulyje; sykiu siekta Lietuvos visuomenę supažindinti su pašvęstuoju gyvenimu ir jo raiškos formomis.

Pasirengimas kongresui

Lietuvos pašvęstojo gyvenimo bendruomenės kongresui rengėsi visus 2005 metus – meldėsi, studijavo ir dalijosi patirtimi, atsinaujinimo išvalgomis bei ateities viltimis. Šiam darbui vadovavo Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos sudaryta kongreso organizavimo grupė.

Pašvęstojo gyvenimo kongreso šūkiu pasirinkti žodžiai: „Pašaukei, pašven-tei, pasiuntei“. Jie primena esminius kiekvienam krikščioniui dalykus – pašaukimą, pašvęstumą, pasiuntimą, – ypač raiškiu ir savitu būdu atsiskleidžiančius Dievui pašvęstųjų asmenų gyvenime. Šie žodžiai įrašyti ir dizainerės Silvijos Knezekytės sukurtame kongreso ženkle. Ženkle vaizduojamas kryžius simbolizuoja viso krikščioniškojo ir pašvęstojo gyvenimo pagrindą – Kristų, taip pat jo iki kryžiaus mirties mums parodytą tobulą meilę. Paukštis ženkle simbolizuoja Šventąją Dvasią – įkvepiančią ir drąsinančią pašvęstajam gyvenimui, įliejančią į širdis meilės, skatinančią atsinaujinimą. Trys potėpiai – versmės, srūvančios iš kryžiaus ir Šventosios Dvasios. Jie simbolizuoja evangelinius patarimus: skaistumą, neturtą, klusnumą.

Rengiantis kongresui pašvęstojo gyvenimo bendruomenėse melstasi specialia malda, dėkojant Dievui, šlovinant Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią ir prašant atnaujinti pirminį pašaukimo uolumą, padėti vis džiaugsmingiau sekti nuolankų, skaistų ir vargdienį Jėzų Kristų, Tėvo Sūnų. Remiantis Pašvęstojo gyvenimo kongreso šūkiu sukurtas ir šio kongreso himnas (žodžių ir muzikos autorė – ses. Celina OSB).

Informacija apie rengimąsi kongresui buvo skelbiama pašvęstajam gyvenimui Lietuvoje skirtoje interneto svetainėje consecrata.lcn.lt. Stengiantis atsakyti ypač į jaunimui kylančius klausimus apie pašaukimą, išleistas lankstukas, kuriame glaustai apžvelgiama, kas yra vienuoliškasis gyvenimas, ką veikia vienuoliai, kaip jie meldžiasi, ką reiškia įžadai, kaip tampama vienuoliu.

Kongreso proga išleista renginio svečio kunigo misionieriaus Fabio Ciardi OMI, pašvęstojo gyvenimo teologijos specialisto, knygutė „Sektį Jėzų: atsiliepiamas į pašaukimą“ (vertėja – ses. Alma Vabuolaitė FDJC). Joje apžvelgiama pašaukimų Bažnyčioje įvairovė: pašaukimas šeimai, vienuoliškajam gyvenimui, kunigystei, misionieriaus pašaukimas ir kt. Anot knygos autoriaus, tik visi drauge jie tampa įstabia, spindinčia Dievo meilės užmojo ikona.

Prieš kongresą sukurtas keturiasdešimties minučių trukmės filmas „Žvilgsnis“. Jame pristatomos įvairios Lietuvoje veikiančios vyrų ir moterų vienuolijos – tiek kontempliatyvosios, tiek apaštališkosios, trumpai apžvelgiamos jų istorinės ištakos bei gyvais vaizdais atskleidžiama dabartis. Filmo autorius – Dalius Ramanauskas.

Spaudos konferencijos

Lapkričio 16-ąją žurnalistai buvo sukviesti į Vilniuje, Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolyne, surengtą kongreso spaudos konferenciją. Joje dalyvavo ses. Ignė Marijošiūtė, Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos (LMVAVK) Tarybos pirmininkė, ses. Agnė Gučaitė, LMVAVK Vilniaus regiono koordinatore, kongreso organizacinio komiteto narė ses. Danguolė Gervytė RA ir Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šv. Kazimiero provincijos viceprovincijolas br. Astijus Kungys OFM. Žurnalistams buvo papasakota, kaip po Romoje vykusio pašvęstojo gyvenimo kongreso, kuriame dalyvavo LMVAVK narės, kilo mintis surengti panašų kongresą Lietuvoje. Toks kongresas, jo rengėjų manymu, turėtų paskatinti Lietuvos vienuolius bendradarbiauti, praplėsti jų akiratį, o visuomenei padėti geriau pažinti pašvęstąjį gyvenimą.

Tą pačią dieną Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongresas pristatytas ir Kauno arkivyskupijos kurijoje vykusioje spaudos konferencijoje. Ses. Liucija Grybaitė FMA žurnalistams papasakojo jai pačiai nutikusį įvykį, parodžiusį, kaip, viena vertus, žmonės domisi pašvęstuoju gyvenimu ir, kita vertus, kaip jie stokoja nuovokos, kas jis yra. Parduotuvėje moters paklausta, kas yra vienuoliai, ses. Liucija papasakojo apie seserų saleziečių socialinę veiklą, jaunimo ugdymą, darbą parapijoje. Užkalbinusioji moteris neslėpė nusivylimo: „A... Tai su žmonėmis dirbate, o aš maniau, kad vienuoliai kažką veikia bažnyčioje“.

Kongreso vigilija – „Pašaukei“

Lapkričio 17-osios vakare, kongreso išvakarėse, Kaune, Šv. Ignaco Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje, šv. Mišiomis prasidėjo Pašvęstojo gyvenimo kongreso vigilija. Pamokslą sakęs tėvas Severinas Holocheris OFM apibūdino pašvęstąjį gyvenimą kaip džiaugsmą ir didelę dovaną Bažnyčiai. Po šv. Mišių vyko Švč. Sakramento adoracija. Jos metu skaitant Evangelijos ištraukas, giedant „Sveika, Marija“ ir paprasčiausiai būnant tyloje apmąstyti rožinio Šviesos slėpiniai.

Tą patį vakarą Kaune, tėvams marijonams priklausančioje Šv. Gertrūdės bažnyčioje, buvo surengta jaunimo vigilija Pašvęstojo gyvenimo kongreso proga. Švč. Sakramentą adoravo, meldėsi, Šventąjį Raštą skaitė, giesmes giedojo maždaug šimtas jaunuolių. Šią jaunimo maldos vigiliją organizavo tėvai marijonai, Tiberiados bendruomenės broliai, Šv. Damijono maldos grupelė, Taize pasirengimo pilgrimystei centro jaunimas.

Vienuolių ir pasauliečių institutų narių diena – „Pašventei“

Lapkričio 18-ąją nuo pat ryto įvairių vienuolių, kongregacijų bei pašvęstojo gyvenimo bendruomenių nariai rinkosi į Kauno arkivyskupijos konferencijų salę. Kontempliatyvieji vienuoliai dėl savo klauzūrinio gyvenimo būdo į kongresą atvykti negalėjo, tačiau tomis dienomis sutartinai meldėsi šio renginio intencijomis. Jų gyvenimą atspindėjo ir koridoriuose eksponuojami fotografijų standai, ir įvairiausi dirbiniai: rožiniai, medalionai, molinės praktėlės, rankų darbo atvirukai, liturginiai drabužiai, vienuolių auginamų bičių suneštas medus ir kt. Kongreso dalyviai, išsigydami kontempliatyviųjų vienuolių dirbinius, taip jiems paaukodavo pragyvenimui.

tojo gyvenimo, vienuolių, tad rengdamesi kongresui mes mokėmės bendradarbiauti ne tik tarpusavyje, bet ir su visuomene. Nutarėme visuomenei suteikti progą daugiau pabendrauti su mumis ir patys išmokti prisistatyti visuomenei. Reikėtų paminėti ir mokymąsi naudotis komunikavimo priemonėmis, pavyzdžiui, internetu, prisistatant visuomenei. Sukurtas tinklapis consecrata.lcn.lt. Jame sukaupta visa informacija apie kongresą. Kai prieš beveik dešimtmetį vyko Moterų vienuolių suvažiavimas, žiniasklaida į jį neatkreipė jokio dėmesio. Šį kartą buvo kitaip. Sušaukėme spaudos konferenciją, tad sulaukėme nemažo žiniasklaidos susidomėjimo. Jaučiame, kad nors kukliai, bet pavyko pasinaudoti komunikavimo priemonėmis su pažindinant visuomenę su pašvęstuoju gyvenimu.

Kokias mintis apie pašvęstojo gyvenimo vietą Lietuvoje sukėlė ką tik vykęs kongresas?

Praėjo beveik 15 metų trukęs vienuolių atsikūrimo laikotarpis. Iš pradžių rūpinomės atgauti ir atstatyti vienuolių pastatus, iš naujo susiburti į bendruomenes, susivokti, kuo viena vienuolinė bendruomenė skiriasi nuo kitos. Manau, šis etapas jau baigėsi. Dabar – laikas eiti gilyn, naujai permąstyti savo tapatybę atsižvelgiant į šiandienos visuomenės metamus iššūkius. Be abejo, tai tik pradžia ir daugeliui vienuolių dar reikia įsimąstyti į savo steigėjų dvasią, charizmą, pagalvoti, kaip jis ar ji tai perteiktų šandien. Ieškoti autentiškumo skatina ir Vatikano II Susirinkimo dekretas dėl vienuoliškojo gyvenimo tinkamo atnaujinimo *Perfectae caritatis*. Manau, kad dar reikia siekti šio vadinamojo autentiškumo, to tikrojo, giluminio pasišventimo Dievui ir Bažnyčiai, žiūrėti kokiam atsivertimui tai mus skatina. Šįmet minime šio dokumento paskelbimo 40-mečį.

Kongresas išryškino kai kurias labai svarbias užduotis vienuolijoms. Kai visa Europa serga individualizmu, susiskaldymu, vieni kitų atmetimu, pirmiausia vienuoliai turėtų įsipareigoti tapti bendrystės ekspertais. Apie tai kalbėjo ir popiežius Jonas Paulius II apaštališkajame laiške *Novo millennio ineunte*. Bendrystės dvisingumo visur trūksta, o jis yra Dievo atspindys, Trejybės gyvenimas. Anot mūsų kongreso svečio kun. Fabio Ciardi, labai trūksta mylinčios, visus apglė-

biančios ir vienijančios terpės. Būtent vienuolynai Lietuvoje turėtų kurti šią meilės ir pasitikėjimo terpę. Visuomenei reikia atgaivos, ramybės ir maldos oazių, vietų, kuriose kiekvienas nedarant skirtumo būtų priimtas. Vienuoliams ypač turėtų rūpėti žmogaus orumas ir bendruomeniškumas individualizmo persmelktoje visuomenėje. Jei nebus tų, kuriems išskirtinai rūpi žmogaus orumas, žmonija tiesiog pražus.

Kaip manote, ar pašvęstojo gyvenimo kongresai taps tradicija? Ar šis kongresas tebuvo tik proginis renginys?

Norėčiau tikėti, kad jei įvyko pirmasis kongresas, surengsime ir antrąjį, ir trečiąjį. Manau, kad kongresai reikalingi. Šis turėjo trūkumų, ne viską, ką buvome numatę, pavyko pasiekti. Reikia stengtis plėtoti bendradarbiavimą su kitomis pašvęstojo gyvenimo formomis, jas labiau atskleisti visuomenei. Visa tai gali pasitarnauti ir pašaukimams. Tačiau turime apmąstyti, kas kiek laiko juos derėtų rengti, atsižvelgti į Lietuvos Katalikų Bažnyčiai kylančius iššūkius, suformuluoti kongreso tikslus. Tai jau ateities uždaviniai.

-ap-

Interviu su kun. Fabio Ciardi OMI

Sovietų valdžios metais, nepaisydamos persekiojimų, seselės vienuolės ištvėringai talkino sielovadoje įvairiausiomis tarnystėmis. Anuomet susiformavo tam tikra kunigų bendradarbiavimo su vienuolijomis patirtis. Neretai ir dabar linkstama žvelgti į vienuolijų veiklą vien naudingumo, darbo veiksmingumo požiūriu.

Parapijoje dirbantis kunigas turi klausyti savęs ne: „Kuo ši kongregacija man naudinga?“, bet – „Kodėl Šventoji Dvasia pašaukė šią kongregaciją?“. Vienuoliškoji kongregacija nėra kunigo tarnaitė, ji tarnauja Šventajai Dvasiai. Kongregaciją reikia gerbti, nes ji tarnauja Bažnyčiai.

Kalbant apie kunigystės ar vienuolystės pašaukimų krizę vis dažniau minima ir santuokinio išsipareigojimo krizė.

Bažnyčia – tai keliavimas drauge. Bažnyčia yra tarsi miškas, kur medžiai auga vienas greta kito, o ne pavieniui. Bažnyčioje pašaukimai neegzistuoja izoliuotai. Pašaukimai į vienuo-

Kongresas pradėtas himnu „Pašaukei, pašventei, pasiuntei“. Pradžioje susirinkusiesiems taip pat buvo pateiktas pluoštas statistinių duomenų apie pašvęstąjį gyvenimą Lietuvoje. Šiuo metu Lietuvoje veikia 38 moterų ir 14 vyrų vienuolijų: iš jų septynios moterų ir viena vyrų vienuolija kontempliatyvos, kitos orientuotos į apaštalavimą. Daugiausia vienuolių gyvena Vilniaus ir Kauno arkivyskupijose. Vyrų vienuolių Lietuvoje yra maždaug du šimtai, o seserų vienuolių – daugiau kaip aštuoni šimtai. Deja, vienuolių amžiaus vidurkis didėja ir jų gretos Lietuvoje nežymiai, bet šiek tiek retėja.

Pirmąją kongreso konferenciją vedęs svečias iš Italijos kun. Fabio Ciardi OMI ne tik papasakojo apie nuo apaštalų laikų visais amžiais Bažnyčioje plitusių troškimą vis labiau sekti Kristų, bet ir užkrėtė šiuo užsidegimu susirinkusiuosius. Anot tėvo F. Ciardi, Šventoji Dvasia pažadino Bažnyčioje pašvęstąjį gyvenimą, kad Jėzaus Evangelija sušvistų ir būtų įgyvendinama kaskart naujomis formomis. Kalbėtojas pabrėžė, kad gilioji pašvęstojo, kaip ir viso krikščioniškojo, gyvenimo esmė glūdi meilės pokalbyje tarp Dievo ir žmogaus. Pašvęstasis gyvenimas – tai visiškai priklausyti Dievui. Įžadai, arba laikymasis evangelinių patarimų, tėra priemonė šiame meilės kelyje. Anot kalbėtojo, įžadai tėra atsidavimo Kristui priemonės, jie neatstoja meilės, bet yra įrankiai, veiksmingai padedantys kurstyti jau išsižibusią meilės ugnį. Konferencija užbaigta aptarimu grupelėse. Kai kuriose iš jų, beje, diskutuota anglų ar lenkų kalbomis.

Antrąją konferenciją, vykusią po pertraukos ir maldos intarpo, vėl vedė tėvas Fabio Ciardi OMI. Ji buvo skirta šiais laikais itin aktualiai temai – bendrystei ir bendruomeniškumui. Anot kalbėtojo, ankstesniais amžiais buvo akcentuojamas žmoguje gyvenantis Dievas, o šiais laikais esame kviečiami pažinti ne tik Dievą, gyvenantį mumyse, bet ir Viešpatį, gyvenantį tarp mūsų. Bendruomenė yra ta vieta, kurioje gyvena Švenčiausioji Trejybė. Kalbėtojas pabrėžė bažnytinių judėjimų indėlį – jie praturtina Bažnyčią naujomis charizmomis ir atskleidžia Bažnyčios kaip bendrystės tikrovę. Sykiu tėvas Fabio Ciardi pašvęstojo gyvenimo asmenis ragino bendradarbiauti su pasauliečiais ne tik pastoracijos srityje, bet ir mokantis iš jų dvasinio gyvenimo. Šis bendradarbiavimas ir mokymasis vieniems iš kitų yra įmanomas, nes, anot kalbėtojo, kiekvienas pašaukimas yra dovana, skirta praturtinti kitus Bažnyčioje esančius pašaukimus. Kun. Fabio Ciardi konferenciją baigė pateikdamas praktines nuorodas, kaip išgyventi bendrystę: atpažinti Švč. Trejybę, gyvenančią kituose žmonėse, visada būti pasirėngusiems atleisti, priimti kitą kaip dalį savęs, džiaugtis kitų pasiekimais, dalytis tikėjimo patirtimi. „Bendruomeninis gyvenimas prasideda, kai kitame pamatome Jėzų“, – teigė kalbėtojas ir susirinkusiuosius pakvietė „būti šventovės, kurioje gyvena Dievas, gyvaisiais akmenimis“. Po šios konferencijos, kaip ir po pirmosios, grupelėse buvo keičiamasi mintimis.

Priešpietinė kongreso programa pabaigta Valandų liturgija. Renginio dalyviai pietavo artimiausiuose vienuolynuose, kurioje.

Popietinė kongreso dalis prasidėjo seserų vedamu šlovinimu. Po jo vyko forumas, kuriame sesuo asumpcionistė Danguolė Gervytė apžvelgė darbo grupių vadovų pateiktus apibendrinimus, įvairių vienuolinių bendruomenių nariai dalijosi mintimis apie pokyčius vienuolijų gyvenime per penkiolika pastarųjų metų ir išvalgomis, kas padeda bendruomenei išgyventi bendrystę. Į forumą įsitraukė ką tik iš Vilniuje, Aušros Vartų atlaiduose, vykusios Kauno arkivyskupijos dienos grįžęs ir iškart į kongresą atskubėjęs arkivyskupas S. Tamkevičius SJ. Kongreso dalyvių paprašęs jo klausytis ne kaip arkivyskupo, bet kaip vienuolio, jis nuoširdžiai pasidalijo savo pašaukimo istorija. Į forumą iš Vilniaus suspėjo atvykti ir kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Nuo pat ryto kongreso darbą dėmesingai stebėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Forume išsakytas mintis apibendrinimo renginio svečias kun.

Fabio Ciardi. Kalbėdamas apie santykių tarp kartų ir pašaukimų stygiaus problemas, jis akcentavo, kad tėra vienas jų sprendimo būdas – mylėti vieniems kitus, mokytis sekti Kristų drauge.

Dieną vainikavo Vakarinės ir šv. Mišių šventimas pilnoje renginio dalyvių Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Vilniaus arkivyskupas kardinolas A. J. Bačkis, su juo koncelebravo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius SJ, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir maždaug dvidešimt įvairioms pašvęstojo gyvenimo bendruomenėms priklausančių kunigų. Pamokslą sakęs kardinolas A. J. Bačkis kvietė atnaujinti pašvęstąjį gyvenimą ir naujai išgyventi bendrystę, kurios pamatas yra Kristus. „Tik visa širdimi atsigręžę į Išganytoją ir sekdami Juo, mes visi tapsime broliais ir seserimis, mistinio Kristaus Kūno nariais. Linkiu jums visiems išminties ir drąsos viską palikus sekti neturtingu, skaisčiu ir klusniu Kristumi, atskleisti Jo veido bruožus šių dienų sutemose. Vatikano II Susirinkimo raginimas atsinaujinti teigama mumyse bendrystės Dvasią, kuri kyla iš Kristaus maldos Tėvui, kad visi būtų viena!“ – ragino kardinolas A. J. Bačkis (visą pamokslą žr. 23 p.).

Po šv. Mišių arkivyskupijos konferencijų salėje surengta agapė. Seserys ir broliai vaišinosi kareiviška koše, grojo, šoko, suko ratelius. Susirinkusiuosius linksmo tėvas A. Saulaitis SJ anekdotais iš vienuolių gyvenimo, ištraukė bilietus viešai dalijosi kongreso dienos išpūdžiais. Diena baigta brolio Gedimino Numgaudžio OFM nufotografuotų kongreso vaizdų peržiūra.

Kongreso diena visuomenei – „Pasiuntei“

Lapkričio 19 d. nuo pat ryto Vytauto Didžiojo universiteto fojė buvo galima apžiūrėti įvairių vienuolių stendus, supažindinančius su jų istorija, veikla, įsigyti vienuolių dirbinių, suvenyrų.

Prieš pradėdant programą trumpai papasakota apie kongresą, jį surengti paskatinusį dokumentą *Perfectae Caritatis*, parodyti praėjusios dienos vaizdai žmonėms, dalyvaujantiems tik antrojoje kongreso dienoje. Šią visuomenei skirtą dieną vedė brolis Julius Sasnauskas OFM.

Pirmąją konferenciją „Pašvęstasis gyvenimas Bažnyčioje“ vedęs arkiv. S. Tamkevičius SJ glaustai apžvelgė pašvęstojo gyvenimo radimąsi Bažnyčioje, jo suklestėjimą, įtaką visuomenei ir kultūrai. Kalbėtojas nuodugniau aptarė, remdamasis ir savo asmenine patirtimi, pašvęstojo gyvenimo asmenų padėtį sovietmečiu. Anot arkiv. S. Tamkevičiaus, kunigų bei brolių vienuolių ir seserų vienuolių vaidmuo sovietmečiu buvo itin reikšmingas perteikiant jaunajai kartai tikėjimą, padedant jį išlaikyti ateizmo apsuptyje, darbuojantis misijose, leidžiant religinę literatūrą, pogrindyje rengiant kunigus, organizuojant rekolekcijas. Pasak kalbėtojo, sovietmečiu vienuoliai ir vienuolės nieko nepaisydami ėjo ten, kur jų labiausiai reikėjo Bažnyčiai. Trumpai peržvelgęs vienuolių dabartines iniciatyvas, arkivyskupas baigė ragindamas išlikti drąsiems, nebijoti, nes vienuoliai, anot Kristaus žodžių, yra „pasaulio druska ir pasaulio šviesa“.

Po šios konferencijos renginio dalyviams parodytas prieš pat kongresą Daliaus Ramanausko sukurtas filmas apie Lietuvoje veikiančias vienuolijas „Žvilgsnis“. Filmo kūrėjui teko atsakingas uždavinys – nepilnos valandos trukmės filme atskleisti vyrų ir moterų vienuolių įvairovę, apžvelgti jų ištaikas, drauge neužmirštant šiandienos.

Kongreso viešnia Bažnyčios istorijos daktarė Irena Vaišvilaitė dalijosi išvalgomis tema „Pašvęstojo gyvenimo istorinė raida Lietuvoje“. Anot jos, kalbant apie pašvęstąjį gyvenimą Lietuvoje derėtų nepamiršti, kad Lietuvoje nuo seno gyveno ne tik Vakarų, bet ir Rytų Bažnyčios vienuoliai. Lietuva

linį gyvenimą bręsta šeimoje. Be šeimų nebūtų nei vienuolių, nei kunigų.

Reikia ugdyti visus pašaukimus. Jei dirva gera, klesti visi pašaukimai. Pastoracinis darbas – brandinti visus pašaukimus. Neteisinga būtų mąstyti išskirtinai tik apie, pavyzdžiui, vienuolių ar kunigų pašaukimų ugdymą. Turime žvelgti į visumą – ugdyti visus pašaukimus: vienuolių, pasauliečių, Bažnyčios tarnautojų.

Kas bendra tarp tradicinių pašvęstojo gyvenimo bendruomenių ir naujesnių bažnytinių judėjimų išugdytų apaštališkojo gyvenimo formų?

Senieji ordinai bei vienuolijos gali išmokyti naująsias bendruomenes savo šventumo siekimo, dvasingumo patirties, istorijos suvokimo. Naujosios kongregacijos ar nauji judėjimai gali suteikti evangelinio šviežumo, jie geriau pažįsta šiandienos pasaulį, gali geriau atsiliepti į šiandienos poreikius.

Yra tam tikra analogija tarp pasauliečių judėjimų ir vienuolinių judėjimų. Istorijoje turime tokios raidos pavyzdžių. Šventasis Pranciškus nesiekė įkurti panašaus į benediktinus monastinio ordino. Anuometiniame reformos judėjime pranciškonų broliai sudaro vieną iš pašaukimų. Naujai kylančiuose bažnytiniuose judėjimuose atsiranda naujų pašaukimų, kai pasauliečiai visiškai pasišvenčia Dievui.

Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongrese atsiskleidžia gražus bendradarbiavimas, džiaugimasis kitų charizmomis. Atrodo, kad bendradarbiavimas išstumia konkurenciją, siekimą pagausinti pašaukimų vien savo kongregacijai.

Bažnyčia vis labiau suvokia save kaip bendruomenę, siekia iš naujo atrasti ryšį tarp visų pašaukimų. Jei atsiranda pašaukimų į pašvęstąjį gyvenimą, gimsta ir visų kitų pašaukimų. Vis labiau suvokiamas gilus ryšys, siejantis visą Bažnyčią.

-kl-

Eucharistijos metų užbaigimas Panevėžyje

Spalio 28–30 d. Panevėžio šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo iškilmingai užbaigti Eucharistijos metai. Eucharistijos metų užbaigimo programa „Jėzau, mes mylime Tave“ spalio 27 d., ketvirtadienį, prasidėjo Švč. Sakramento

adoracija, kuri tęsėsi iki sekmadienio. Šeštadienį katechezę „Aš esu gyvybės duona“ (Jn 6, 48) vedė kun. Algirdas Dauknyš. Šeštadienio vakaro Eucharistiją šventė Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas drauge su kun. jubiliatu Vytautu Marozu ir kun. Virginiumi Veilentu.

Per pamokslą vyskupas, remdamasis Yčo statistika, kalbėjo apie skaudžius sekmadienio nešventimo padarinius. Statistika rodo, jog, nepaisant to, kad dauguma lietuvių per gyvenutojų surašymą nurodė esą katalikai, tik nedidelis tikinčiųjų procentas sekmadieniais dalyvauja šv. Mišiose. Europos Sąjungoje 34 procentai lanko bažnyčią, o Lietuvoje – tik 8–10 proc. Todėl, pasak ganytojo, nenuostabu, kad Europoje pirmąjame skyrybomis ir savizudybėmis. Dar vienas gąsdinantis dalykas, anot vyskupo, yra prostitucija. Vyskupas viltingai priminė Eucharistijos metams skirtą laišką, kuriame tikintieji raginami būti apaštalais ir kviešti visus dalyvauti Eucharistijos pokylyje – Vilties šventėje. Jis taip pat ragino valdžios atstovus prisiiinti didesnę atsakomybę, nes norint išlaikyti ar atgauti pasitikėjimą privalu laikytis moralės ir teisingumo.

Po šv. Mišių Švč. Sakramento adoracijoje dalyvavo Dievo Apvaizdos seserys, Marijos legiono nariai, pasauliečiai pranciškonai, Eucharistijos bičiuliai, „Atgaivink“ programos, Gyvojo rožinio, neokatechumenato ir kitų bendruomenių bei organizacijų nariai. Adoracijos metu giedojo Šv. Petro ir Povilo bažnyčios jaunimo choras.

Spalio 30 d. prieš jaunimo Mišias liturginį šokį šoko K. Ramanausko lopšelio-darželio auklėtiniai. Pasibaigus šv. Mišioms sakralinės muzikos kūrinius atliko Panevėžio pučiamųjų orkestras „Garsas“. Po sumos surengta ypač iškilminga procesija. Vėliau parapijos aktyvas rinkosi į parapijos salę pasidalyti mintimis apie tai, kokius atradimus jie patyrė Eucharistijos metais.

-kad-

Panevėžio vyskupijos kunigų susirinkimas

Lapkričio 10 d. Panevėžio kurijoje vyko vyskupijos Kunigų tarybos bei Šventimų ir skyrimų komisijos posėdžiai. Pradžioje apžvelgti ūkiniai vyskupijos reikalai. Tartasi dėl naujų bažnyčių statybų galimybių. Kiek plačiau

gana jaunas krikščioniškas kraštas, tad tikriausiai pastoraciniai poreikiai lėmė, kad joje visą laiką būta daugiau apaštališkųjų negu kontempliatyviųjų vienuolijų. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos laikotarpiu neveikė nė viena kontempliatyvi vienuolija. Kontempliatyvosios vienuolijos ėmė atsikurti ir naujai steigti nūdien, atgavus Nepriklausomybę. Dr. I. Vaišvilaitė atkreipė dėmesį, kad XIX a. Vakarų Europoje įsisteigė itin daug moterų vienuolijų. Tai buvo susiję su moterų išsilaisvinimu. Šis procesas taip nesireiškė Lietuvoje, nes čia moterys turėjo daugiau teisių nei Vakarų Europoje. Vienuolijų kūrimasis Lietuvoje veikiau buvo susijęs su dideliais socialiniais poreikiais, misijų būtinybe. Carinės priespaudos metais Lietuva ir Lenkija tapo slaptų vienuolijų kraštais. Neviešas vienuolinis gyvenimas XIX a. praturtino Lietuvos vienuoliškąją tradiciją. Kalbėtoja paminėjo ir vienuolijų tautiškumo klausimą. Šiandien jis nėra itin aktualus, koks buvo XIX a. pab. – XX a. pradžioje. Tuo metu daugelis vienuolijų buvo lenkiškos, ypač daug jų veikė Vilniaus krašte. Kaune veikęs seserų benediktinių vienuolynas buvo gana radikalai sulietuvintas. I. Vaišvilaitė užsiminė ir apie išėivijoje įkurtas vienuoliškąsias bendruomenes, kvietė pamąstyti apie jų vietą. Baigdama kalbėtoja kvietė vienuolijų narius asmeniškai, savo gyvenimo istorijomis liudyti Kristų. Anot jos, istorikai susirankios statistinius faktus apie vienuolijas, bet „šiandienei visuomenei svarbiau paliudyti, kodėl rinkotės Dievui pašvęstąjį gyvenimą“. Priešpjetinė programa baigta bendruomeniškai sugiedojus Dieninę.

Popietinę konferenciją „Vienuolinio gyvenimo įnašas į Europos kūrimą“ vedė kongreso svečias kun. Fabio Ciardi OMI. Jis, atsakydamas į klausimą: „Kodėl tiek daug pasaulyje vienuolijų?“, sakė, kad kiekviena vienuolija – tai „Evangelijos žodis, įsikūnijęs istorijoje“. Per vienuolijas Šventoji Dvasia mums pažodžiui aiškina Evangeliją. Viena vienuolija atspindi besimeldžiantį Jėzų, kita – gydantį, trečia – maitinantį išalkusias minias, ketvirta – laiminantį vaikus ir t. t. „Visus mus kartu sudėjus šiandienė visuomenė gali matyti gyvąjį Jėzų“, – sakė kun. Fabio Ciardi. Anot jo, nors vienuolijos vadovaujasi skirtingomis regulomis, bet iš tikrųjų visos turi tik vieną tikrąją regulą – Evangeliją. Kalbėtojas pabrėžė, kad vienuoliai, būdami įkūnyti Evangelijos žodžiai, turi grąžinti viltį praradusiai šiandienei visuomenei gyvenimo prasmę. Jie yra „gyvenimo ekspertai“. Pašvęstojo gyvenimo asmenys taip pat turėtų teikti artumą jaunimui, ligoniams, vienišiemis žmonėms, dovanoti kitiems žmonėms savo draugystę, kad niekas nesijaustų vienišas. Kun. Fabio Ciardi apibūdino vienuolius ir kaip bendrystės tarp įvairių tautų ir kultūrų žmonių ekspertus. Galiausiai vienuoliai turėtų būti maldos mokytojai ir jos žinovai. Kunigas Fabio konferenciją baigė drąsindamas: „Būsime pajėgūs tai įgyvendinti, jei būsime kartu, būsime pajėgūs keisti visuomenę, jei tai darysime drauge. Visi drauge esame visas gyvasis Jėzus, kuris tikrai gyvens šiuolaikinėje visuomenėje“.

Po konferencijos surengto apskritojo stalo metu mėginta aptarti pašvęstojo gyvenimo formas ir jų raišką Lietuvoje. Zita Tručionienė, priklausanti karmelitiškojo dvasingumo Dievo Motinos gyvenimo institutui, papasakojo apie kontempliacijos ir veiklos derinimą gyvenime. Pasauliečių pranciškonų ordinui atstovavęs brolis Nerijus Čapas sakė, kad pasauliečiai pranciškonai „stengiasi Bažnyčioje būti tuo, kuo labiausiai reikia. Jie gyvena Evangelija ir iš Evangelijos eina į gyvenimą“. Sesuo Ligita Ryliškytė SJE kalbėjo apie vienuoliškojo tapatumo paieškas, t. Gintaras Vitkus SJ svarstė apie pašvęstojo gyvenimo asmenų bendradarbiavimą su bažnytiniais judėjimais, kokio pobūdžio darbai priimtini pašvęstojo gyvenimo asmeniui.

Kongresas užbaigtas įžadų meditacija ir šv. Mišiomis. Jų koncelebracijai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Per pamokslą ganytojas paliudijo, kaip jis pats per šventą kunigą sutiko gyvąjį Jėzų. Arkivyskupas visiems vienuolynams linkėjo išlaikyti sūnišką ryšį su Bažnyčia. Kongreso metu daug kartų skambėjusio himno žodžiais jis pasiuntė susirinkusiuosius eiti į pasaulį

liudyti gyvąjį Kristų. Anot arkivyskupo, tik evangelinis radikalumas gali laiduoti vienuolijoms ir Bažnyčiai ateitį.

-ap-

Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlidai

Lapkričio 12 d. Vilniuje prasidėjo tradiciniai Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlidai. Šiais metais atlidų malda intencija – kad būtume drąsūs tikėjimo liudytojai šių dienų pasaulyje.

Lapkričio 13 d. (sekmadienį) melstasi už pasauliečius. 11 val. Šv. Mišias Aušros Vartų Gailestingumo Motinos koplyčioje aukojo kardinolas A. J. Bačkis, koncelebravo apaštališkasis nuncijus Lietuvoje Peteris Stephanas Zurbiggenas, Lietuvos vyskupai, svečiai iš Lenkijos: Drohiczyno vysk. Antoni Pacyfikas Dydczyus, Bialystoko arkiv. Wojciechas Ziemia, Elko vysk. Jerzy Mazuras.

Per pamokslą kardinolas A. J. Bačkis sakė, kad „šios dienos Evangelija mus pakvietė drauge su Dievo Motina prie Atpirkėjo kryžiaus. Tai pati skaudžiausia, bet drauge ir pati viltingiausia mūsų išganymo istorijos vieta, nes kryžius apreiškia mums begalinę Dievo meilę ir Jo gailestingumą. Nukryžiuotojo Kristaus auka – Dievo šauksmas žmonėms“. Į klausimą, kas geriau už Nukryžiuotojo Motiną gali suprasti šią Dievo kalbą, kardinolas atsakė cituodamas popiežiaus Jono Pauliaus II mintis iš enciklikos apie Dievo gailestingumą *Dives in misericordia*: „Nukryžiuotojo ir Prisikėlusiojo Motina [...] savo tyliu ir drauge neprilygstamu dalyvavimu mesijinėje savo Sūnaus pasiuntinybėje ypatingu būdu pašaukta priartinti žmonėms meilę, kurios apreikšti Jis buvo atėjęs“. Sykiu ganytojas atkreipė dėmesį, kad „šiandien žmonės gyvena taip, tarsi Dievas neegzistuoja. Jie patys save iškėlė į Dievo vietą ir, pirmųjų tėvų pavyzdžiu, atsisakė pripažinti Kūrėjo teises bei kūrinio atsakomybę. Genetinės manipuliacijos, gyvenimo ir mirties kontrolė, šeimos paniekimas ir jos puolimas – tai vis save sudievinusio žmogaus vaisiai, kurie, deja, neša ne trokštamą laisvę ir džiaugsmą, bet nelaimes ir kančią“.

Kardinolas pabrėžė Dievo gailestingumo reikalingumą šių dienų pasauliui ir priminė, jog Viešpats išsirinko Vilnių apreikšti savo dieviškąjį gailestingumą. „Jau nuo XVI amžiaus mūsų miestą saugo Aušros Vartų Dievo Motina – Gailestingumo Motina Marija. Praėjusiame baisių sukrėtimų šimtmetyje Kristus pašaukė nuolankią ir paprastą seselę Faustina atnešti mūsų laikams Dievo gailestingumo žinią kaip vilties šaltinį“, – sakė jis. Kardinolas priminė Gailestingumo Jėzaus paveikslą istoriją ir tai, kad šis paveikslas 1935 metais buvo pirmą kartą viešai pagarbai iškeltas šioje Aušros Vartų Dievo Motinos koplyčioje. „Esame kviečiami būti Dievo meilės ir gailestingumo liudytojais. Ne veltui šventasis Gailestingumo Jėzaus paveikslas buvo nutapytas Vilniuje. Šiandien kiekvienas galime jį aplankyti Dievo Gailestingumo šventovėje, galime prie jo maldauti sau ir visam pasauliui Dievo gailestingumo. Raktas į Dievo gailestingumą yra visiškas pasitikėjimas Viešpačiu. Jėzau, pasitikiu tavimi, – tai žinia, o drauge ir užduotis mums, kuriuos Dievas kviečia keisti savo ir kitų gyvenimus. Dievo Motina Marija savuoju pasitikėjimu leido Dievui apsigyventi žemėje ir buvo tyli Jo atpirkimo liudininkė. Šventoji Faustina, pasitikėdama Jėzaus žodžiu, paliko mums Dievo gailestingumo žinią. Dabar atėjo mūsų eilė. Melskimės ne tik už save, bet ir už visą negandų kamuojamą pasaulį. Skleiskime Dievo gailestingumo žinią žodžiu, malda ir darbais. Neškime gerumą, meilę ir ramybę visiems, kuriuos sutinkame savo gyvenimo kelyje“, – baigdamas pamokslą ragino kardinolas.

Lapkričio 14 d. melstasi už ligonius bei pašventotojo gyvenimo institutų narius, lapkričio 15 d. prašyta Dievo gailestingumo tiems, kurie abejingi tikėjimui, o šios dienos vakaras buvo skirtas maldai už karius.

gvildenta kai kurių vyrų ir moterų vienuolynų ir bendruomenių veikla bei pastoracijos metodai, jų bendra politika pastoracijos ir evangelizacijos srityje. Taip pat ieškota būdų, kaip kuo plačiau paminėti Panevėžio vyskupijos įkūrimo 80 metų jubiliejų. Sudaryta jubiliejinė komisija. Akcentuota, kad svarbu jubiliejų paraginti švęsti ir vyskupijos parapijose. Kalbėta apie finansinės apskaitos parapijose suvienodinimą bei parapijos knygų vedimą, ypač inventorizacijos knygų bei archyvinių dokumentų tvarkymą. Kunigai paakinti iki kitų metų pabaigos baigti tvarkyti parapijų nuosavybės bei žemės dokumentus. Trumpai apžvelgta ir bendra vyskupijos pastoracinė vizija bei žmogiškųjų išteklių paskirstymas, parapijų administracinis perskirstymas.

-kad-

Vysk. R. Norvila lankėsi Vilkaviškio įstaigose

Lapkričio 9–11 d., Vilkaviškio parapijos įstaigose lankėsi Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Visas tris dienas ganytoją lydėjo Vilkaviškio dekanas prelatas Vytautas Gustaitis, pakaitomis vyskupo generalvikaras kun. Arūnas Poniškaitis ir kunigas Gintautas Kuliešius. Vyskupas susitiko ir bendravo su „Aušros“, Salomėjos Nėries, Vilkaviškio pagrindinės mokyklos, Marijampolės profesinio rengimo centro Vilkaviškio skyriaus moksleiviais, šių švietimo įstaigų pedagogais. Jis taip pat apsilankė G. Plečkaičio įmonėje „Elektra“, „Santakos“ redakcijoje, Vilkaviškio seniūnijoje, susitiko su policijos, teismo ir prokuratūros, UAB „Vilkasta“ darbuotojais, viešėjo vilkaviškiečių Striokų, Kuliešių ir Černiauskų šeimose, kurių sūnūs pasirinkę kunigo tarnystę.

Savo viešnagę vyskupas pradėjo nuo rajono savivaldybės, kur susitiko su rajono vadovais ir tarnautojais. Skirtinguose kolektyvuose pokalbių temų spektras buvo labai įvairus. Vyskupas R. Norvila domėjosi lankytų įstaigų problemomis, struktūra. Pats pasakojė vyskupijos istoriją, kalbėjo apie dvasininko pašaukimą, vyskupo tarnystę, Bažnyčios misiją vesti žmones į išganymą ir kt. Vyskupas pasidalijo kai kuriomis mintimis iš Vyskupų sinodo, informavo, jog ateinančių metų birželio mėnesį Vilkaviškyje numatyta surengti vyskupijos Eucharistinį kongresą. Tad vilkaviškiečiai turės

puikią progą aktyviau įsitraukti į Bažnyčios veiklą. Pasak ganytojo, daugelio iniciatyvų sėkmę parapijose lemia entuziastai savanoriai pasauliečiai, savo darbais papildydami gėrį.

Suaugusiųjų auditorijose žmonės ganytojo teiraudavosi, ką Bažnyčia dirba ir ką gali gero nuveikti jaunimo auklėjimo srityje, koks požiūris į kitas religijas, kur ir kaip galima gilintis į Šventąjį Raštą, koks kunigo pašaukimas ir kt. Susitikimuose su moksleiviais vyskupas kalbėjo apie žmogaus laisvę ir teisę rinktis, gyvenimo įprasminimą palaikant ryšį su Dievu. Vyresniųjų klasių moksleiviams jis akcentavo, kaip svarbu išsiugdyti atsakingą ir pagarbų požiūrį į daugelį dalykų. Kai kuriose mokyklose vyskupas buvo sutiktas su giesmėmis, išlydėtas su gėlėmis, moksleiviai klausdavo svečio, o šis nuoširdžiai atsakinėdavo į klausimus apie savo asmenį bei savąjį pašaukimą.

-bn-

Paminėtas Adelės Dirsytės atminimas

Lapkričio 9 d. Šiaulių katalikių moterų šv. Elzbietos draugija surengė kankinės Adelės Dirsytės atminimui skirtą popietę. Papasakoti apie Adelę buvo pakviestas prof. kun. Kęstutis Trimakas. Po šv. Mišių į katalikiškosios tėvo Benedikto Andruškos mokyklos salę rinkosi Šiaulių katalikių moterų draugijos narės, besidominti A. Dirsytės gyvenimu bei skelbtomis idėjomis visuomenė. Pradėjusi popietę Šiaulių katalikių moterų šv. Elzbietos draugijos pirmininkė Janina Klungevičienė už dalyvavimą renginyje padėjo kunigui prof. K. Trimakui ir Šiaulių vyskupui E. Bartuliui. Meninėje dalyje mokytoja Elena Ralienė klausytojus džiugino kanklių muzika. Giedojo moterų katalikių vokalinis ansamblis, vadovaujamas Lilijos Venclovienės.

Kun. Kęstučio Trimako paskaitos tema buvo „Adelė Dirsytė Jono Pauliaus II idėjose, noruose ir planuose“. Profesorius išreiškė norą ne pats kalbėti, bet kai ką paskaityti iš Jono Pauliaus II enciklikos *Evangelium vitae*. Pasak paskaitininko, popiežius enciklikoje moterims numatė išskirtinį vaidmenį perkeičiant mirties kultūrą į gyvybės kultūrą. Kun. K. Trimakas taip pat glaustai apžvelgė Adelės nueitą gyvenimo kelią: akcentavo jos didelį norą studijuoti, gyventi pagal ateiti-

Lapkričio 16 d. rytą buvo meldžiamasi už kunigus. Šv. Mišių aukai vadovavo kardinolas A. J. Bačkis, kartu su juo koncelebravo per penkiasdešimt kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Tos pačios dienos vakare kardinolas šv. Mišias aukėjo už šeimas. Per pamokslą jis sakė, kad Dievo Motina, išprovokuodama pirmąjį Jėzaus stebuklą Kanos vestuvėse, parodė jaunavedžiams dėmesį, jautrumą ir savo rūpestį. Kardinolas kalbėjo apie sekuliaraus pasaulio panieką krikščioniškai šeimai, apie mūsų visuomenės mentalitetą, susvetimėjimą, egoizmą, asmenų bendrystės išnykimą. „Bažnyčia kovoja ir kovos už šeimą, kad ir kokie būtų įstatymai“, – garantavo kardinolas ir kvietė šeimas pasitikėti Marijos globa ir maldos galia.

Lapkričio 17 d. atlaidų maldų intencija buvo už krikščioniškąją žiniasklaidą ir jaunimą, lapkričio 18 d. – už piligrimus.

Lapkričio 18 d. vakare Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlaiduose meldėsi Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos auklėtiniai ir jų ugdytojai. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius. Per pamokslą seminarijos rektorius akcentavo Dievo Motinos svarbą išganyto istorijoje, pabrėždamas jos motinystės slėpinį, Marijos kaip pirmosios Jėzaus mokinės pavyzdį ir jos kaip visų žmonių Motinos vaidmenį. „Po kryžiumi Marija tampa visų mūsų motina; būtent nuo tada jai kiekvieno žmogaus gyvenimas tampa svarbus tarsi būtų jos vienintelio sūnaus gyvenimas. Kaip Jėzus mirė už visus žmones, taip ir Marija tampa panaši į savo sūnų. Ji nuolat gimdo mus visus naujam gyvenimui. Ir tiesiog negali būti abejinga jokio žmogaus skausmui, nes jos širdis, kaip ir Jėzaus, – apglėbia visą žmoniją. Būtent todėl su pasitikėjimu galime eiti pas ją, melsti jos globos, prašyti užtarimo ir būti tikri, kad sulauksime pagalbos“, – drąsino kun. R. Šalaševičius. Šv. Mišių metu giedojo Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos choras.

Lapkričio 19 d. ryte melstasi už mokytojus. Šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kun. Kęstutis Latoža. Kunigas pabrėžė, kad vestuvės Kanoje – tai Marijos pamoka mums, kuria esame kviečiami neprarasti vilties. Mokytojų, ypač tikybos, darbas reikalauja kantrybės, ištvermės, o svarbiausia vilties. „Darykite visa, ką tik jus jums pasakys“, – tai kvietimas ne laukti matomų ir greitų rezultatų, bet pasitikėti Dievu ir veikti. Tikybos mokytojų kapelionas kalbėjo taip pat ir apie aktualias problemas: apie naują tikybos mokymo programą, naujų vadovėlių rengimą ir leidimą.

Sekmadienį, lapkričio 20 d., švenčiant Kristaus Karaliaus iškilmeį ir baigiant Aušros Vartų Dievo Motinos globos atlaidus, vakare meldėsi Šv. Jonų bendruomenė. Liturgijai vadovavo kun. Antanas Saulaitis SJ, su juo šv. Mišias koncelebravo keturiolika Vilniaus arkivyskupijos kunigų. Pamokslo metu kun. A. Saulaitis kvietė būti veikliais Viešpaties – taikos ir teisingumo Karaliaus – kariais. Svarstydamas, kad dažnai mums nelengva likti ištikiems Kristui Karaliui, kun. Antanas kvietė išbandymų valandomis prisiglausti prie Karaliaus kryžiaus. Pamokslą kunigas baigė Sibiro tremtinių malda, kurioje Kristus Karalius vadinamas „džiaugsmu skausme, šilima šaltyje, baltu sniegynų žiedu“.

-sm-

Krikščioniškosios žiniasklaidos darbuotojų susitikimas

Lapkričio 17 d. Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlaiduose buvo meldžiamasi už krikščioniškosios žiniasklaidos darbuotojus, po to Sielovados centre vyko susitikimas su šios žiniasklaidos darbuotojais ir ja besidominčiais žmonėmis. Susitikimas surengtas šventovės rektoriaus mons. Edvardo Rydziko iniciatyva. Šv. Mišias Šv. Teresės bažnyčioje koncelebravo kunigai, dalyvaujantys žiniasklaidos darbe. Per pamokslą kun. Julius Sasnauskas OFM kalbėjo apie vertingą, tačiau kartais mažai pastebi-

mą krikščioniškosios žiniasklaidos darbą, palyginti menką jos įtaką, leidinių ir tiražų mažėjimo tendencijas. Ragindamas neatsiriboti nuo vadinosios pasaulietinės žiniasklaidos, nevengti sudėtingų temų, sykiu jis atkreipė dėmesį į tai, kad žiniasklaidos kanalais skleidžiamą krikščioniškąją žinią dažnai labai vertina su Bažnyčia mažai susiję žmonės.

Po šv. Mišių krikščioniškosios žiniasklaidos atstovai susirinko diskusijai į Sielovados centrą. Kauno arkivyskupijos atstovas spaudai Darius Chmieliauskas, svarstęs apie katalikiškosios žiniasklaidos tapatybę remdamasis kard. J. Ratzingerio straipsniu iš jo knygos „Pakeliui pas Jėzų Kristų“, pasitelkė „raizytojo“ įvaizdį (plg. *Am* 7, 14). Pasak D. Chmieliausko, reikia ieškoti vartų į Kristaus nepažįstančią kultūrą. Jis pateikė padrašinantį pavyzdį, kaip *Caritas* akcija, kuria siekiama pasipriešinti prekybai žmonėmis, sulaukė jautraus pasaulietinės žiniasklaidos dėmesio. Prelegentas iškėlė bendruomeniškumo svarbą, bažnytinių institucijų bendradarbiavimo būtinybę.

Praeityje redagavęs mėnraštį „Katalikų pasaulis“, įvairiose žiniasklaidos priemonėse bendradarbiaujantis kun. Aušvydas Belickas apžvelgė katalikiškosios žiniasklaidos, pirmiausia spaudos, raidą per Nepriklausomybės metus. Pasak jo, drauge su Nepriklausomybe legalizuotos katalikiškosios spaudos sunkumai veikiai išskleidė „katalikiškos Lietuvos“ mitą. Laiku nesiėmus tinkamų priemonių, katalikiškoji spauda netrukus buvo išstumta į „žiniasklaidos pašalį“. Kun. A. Belicko nuomone, iš šio pašalio kažkaip pavyksta išsiveržti tik interneto dienraščiai „Bernardinai.lt“ ir laikraščiai „XXI amžius“. Jis taip pat atkreipė dėmesį į visuomenės pokyčius, būtinybę sudominti skaitytoją. Kun. A. Belickas sakė jau seniai pasigendąs specialaus Lietuvos vyskupų žodžio žiniasklaidos klausimu.

Interneto dienraščio „Bernardinai.lt“ vyr. redaktorius Andrius Navickas kalbėjo apie sąžiningumo svarbą ir žiniasklaidoje dirbančių žmonių turimą „vidinę cenzūrą“. A. Navickas taip pat pageidavo „draugiškos kritikos“ aplinkos: pasak jo, nuo įsikūrimo „Bernardinai.lt“ visada sulaukdavo daugiau kritikos negu palaikymo. Bernardinų dienraščio puslapius internete kasdien aplanko apie 12 tūkst. žmonių.

Susitikimo dalyviai išreiškė pageidavimą, kad katalikiškosios žiniasklaidos darbuotojų sielovada būtų paskirtas kapelionas.

-kl-

Kauno arkivyskupijos piligrimų prisistatymas

Lapkričio 18 d. Vilniaus Aušros Vartų Gailestingumo Motinos globos atlaiduose buvo meldžiamasi už piligrimus. Tądien ankstyvą rytmetį į Vilnių išsirengusių Kauno arkivyskupijos maldininkų grupėje buvo Kauno arkivyskupijos ganytojai, kai kurių parapijų kunigai, Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai, Kauno bažnyčių choristai bei katalikiškųjų institucijų darbuotojai.

Kauno arkivyskupijos piligrimai, Aušros Vartų Švč. M. Marijos Gailestingumo Motinos kopyčioje rožinio maldą skyrę tai, kuri yra arčiausiai savo Sūnaus, ir jos globai pavedę savo arkivyskupijos bei visos Lietuvos reikalus, vėliau dalyvavo šv. Mišiose Šv. Teresės bažnyčioje. Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, šv. Mišias koncelebravęs drauge su Panevėžio vyskupu Jonu Kaunecku, savo pagalbininku vyskupu Jonu Ivanausku, Kauno arkivyskupijos kunigais bei dekanatų dekanais. Pasveikinęs Vilniaus arkivyskupijos ir kitų vyskupijų maldininkus, per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius kaip neįkainojamą tikėjimo vertybę susirinkusiems akcentavo Dievo Motinos gailestingumą. Šis titulas, pasak ganytojo, skatina tikinčiuosius su pasitikėjimu Marijos globai pavesti pačias skausmingiausias šiandienės Lietuvos problemas:

ninkų idealus, troškimą ugdyti moteriškąjį kilnumą. Svečias išvardijo paskaitų temas, kuriomis Adelė Dirsytė kėlė lietuvių moterų sąmoningumą. 1947 m. saugumiečiai rado katalikių moterų žurnalo numerį su Adelės straipsniu „Motina, komunizmas ir kovą su juo“. Šis numeris buvo panaudotas jai nuteisti. Tačiau, profesoriaus teigimu, Sibire ji darė tą patį. Jos veikla – tai literatūros vakarai, maldos, maldaknygės, kurios skatino ne tik Lietuvos, bet ir kitų tautų žmonių tikėjimą. Šią Adelės Dirsytės veiklą Sibire svečias lygino su Karolio Wojtylos veikla okupuotoje Lenkijoje. Savo kalbą prelegentas baigė mintimi, kad dabar šie du žmonės jau yra susitikę, džiaugiasi, meldžiasi už mus, kad ir mes prisidėtume prie to darbo.

-irat-

Šiaulių vyskupijos ministrantų susitikimas

Lapkričio 12 d. Šiaulių vyskupijos jaunimo centras įgyvendino seniai puoselėtą idėją suburti Šiaulių vyskupijos šv. Mišių patarnautojus, padėti jiems giliau suprasti, ką reiškia patarnauti prie altoriaus, aktyviai dalyvauti šv. Mišių aukoje. Susitikimas vyko Šiaulių vyskupijos jaunimo centre. Atvyko dešimties – aštuoniolikos metų amžiaus trisdešimt šeši ministrantai (tarp jų – viena ministrantė) iš visos Šiaulių vyskupijos, daugiausiai buvo iš Radviliškio, Kražių, Linkuvos. Su ministrantais dirbo Šiaulių vyskupijos jaunimo centro kapelionas kunigas Tadas Rudys, Šiaulių vyskupijos jaunimo centro direktorė Jurgita Stekytė, jaunimo programų koordinatorė Kristina Matuzevičiūtė, centro savanoriai: Sergiejus bei du skautai studentai Gediminas ir Giedrius, talkino Radviliškio zakristijonas.

Savanoriai organizavo nuotaikingus susitikimo žaidimus. Kapelionas padėjo gilintis į šv. Mišių sandarą. Pasiidaliję į dvi grupes šv. Mišių patarnautojai domėjosi Aukos ir Žodžio liturgija, aptarė šv. Mišių dalis, jų reikšmę, taip pasirengdami dalyvauti šv. Mišiose, kurias aukėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Kiekvienas ministrantas turėjo savo pareigas: uždegti žvakes, atnešti aukas, paduoti smilkytuvą ir kt. Pamokslo metu ganytojas pasidžiaugė iš visų Šiaulių vyskupijos kampelių atvykusiais šv. Mišių patarnautojais. Jie, pasak vyskupo, būna arčiausiai altoriaus. Toks

buvimas padeda geriau pažinti Dievo meilės paslaptis, tačiau ir įpareigoja. Ganytojas ragino jaunuolius būti ištikimais ir tvirtais Dievo valios liudytojais. Tam reikia ugdyti tvirtą valią, aktyviai dalyvauti šv. Mišiose, pasiryžti neįsileisti blogio, sklindančio iš televizijos, knygų, laikraščių, žurnalų. Šiaulių vyskupas pasakojo apie save ir kitus kunigus, kurie, daug metų patarnavę prie altoriaus, patys tapo kunigais. Pamokslą vyskupas baigė ganytojišku paraginimu melstis už savo klasės, kiemo draugus, už tuos, kurie netiki, abejoja, klysta.

Kapelionas kun. Tadas Rudys po šv. Mišių sakė, kad ministrantams buvo labai svarbu švęsti Eucharistijos slėpinį kartu su Šiaulių vyskupu. Jiems reikia gero pavyzdžio, kuris uždegtų ir vestų. Vyskupas po šv. Mišių bendravo su Mišių patarnautojais, kalbėjo apie jų troškimus, kasdienes pareigas, dovanojo knygas.

Užsiėmimai tęsėsi po pietų. Mokymų žaidimu bandyta išsiaiškinti, kokią vietą kiekvieno gyvenime užima Dievas. Pasak Jaunimo centro savanorio Gedimino, jaunuoliams reikia kuo daugiau paprasto bendravimo. Būvimas čia parodė, kad jų, patarnaujančių prie altoriaus, yra nemaža bendruomenė. Jaunimo centro kapelionas ir direktorė dalijosi ir ateities planais. Numatoma vėl susirinkti į trijų dienų renginį ministrantų tarnystei plačiau apžvelgti.

-irat-

Pasauliečių pranciškonų šventė

Kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį Šv. Jurgio konvente Kaune renkasi pasauliečiai pranciškonai iš visos Kauno arkivyskupijos. Lapkričio 5 d. susirinkimas buvo neeilinis – ordino gretas papildė nauji nariai.

Kaip įprasta, susitikimas prasidėjo Eucharistijos šventimu. Šv. Mišias koncelebravo prel. doc. dr. V. S. Vaičiūnas OFS, kunigai R. Janušauskas ir G. Blužas. Per pamokslą prel. V. S. Vaičiūnas pabrėžė kiekvieno naujo nario sąmoningo apsisprendimo ir aktyvaus įsitraukimo į pranciškonų judėjimą svarbą ne tik savo vietinėje brolijoje, bet ir visame pasaulyje. Po Žodžio liturgijos vyko naujų narių įvilktuvių apeigos. Novicijatą pradėjo penki nauji nariai: du kunigai (Ramutis Janušauskas ir Gintaras Blužas) ir trys

lietuvių merginų ir moterų pardavinėjimą užsienio viešnamiams, girtuoklystėje skendintį ir merdėjantį Lietuvos kaimą, valdžios žmonių godumą. Arkivyskupas pasidalijo asmenine patirtimi, kaip sovietų persekiojimo metais jį stiprino malda prie Aušros Vartų Marijos paveikslo. Šv. Mišių metu giedojo Kauno arkikatedros bazilikos choras „Cantate“ ir Kauno šv. Antano parapijos vaikų choras.

Po šv. Mišių Vilniaus šv. Teresės bažnyčios rektorius, Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleris mons. Edvardas Rydzikas pakvietė visus į Vilniaus arkivyskupijos sielovados centro salę, kur buvo pristatyta Kauno arkivyskupijos sielovadinė veikla. Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, šios arkivyskupijos ganytojas nuo 1996 metų, trumpai apžvelgęs arkivyskupijos praeitį (arkivyskupijai – 80 metų) ir dabartį, atkreipė dėmesį, jog būtent Kaune kūrėsi pirmosios katalikiškosios institucijos bei vienuolynai. Arkivyskupas pasidžiaugė, kad nors nemažoje savo plotu (8750 kv. km) bei gyventojų skaičiumi (600 tūkst.) arkivyskupijoje nėra daug didingų šventovių, jos sielovados srityje ypač uoliai darbuojasi pasauliečiai. „Mirties kultūros, kuri niokoja mūsų tautos dvasinį ir fizinį gyvenimą, apsuptyje ši veikla nėra lengvesnė nei tikėjimo persekiojimo metais“, – sakė jis. Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas pasidalijo sielovados organizavimo patirtimi Kauno arkivyskupijoje, kurioje, pasak jo, kunigų tarnystė, pastoracinės tarybos, sielovados komisijos bei visų katalikiškųjų institucijų veikla yra orientuota į pagalbą parapijoms.

Kauno kunigų seminarijos klierikų giesmėmis buvo pradėtas svarbiausių arkivyskupijos institucijų prisistatymas. Laikini einanti Kauno arkivyskupijos šeimos centro direktorės pareigas Giedrė Aukščiūnienė papasakojo apie dviejų krypčių – prevencinės ir konkrečios pagalbos šeimoms, sužadėtiniams, moterims ir vaikams – veiklą, pasidžiaugė stiprėjančiais šeimų sambūriais dekanatuose, savanorių pagalba ir ganytojų parama. Kauno arkivyskupijos Caritas reikalų vedėja Ona Virbašiūtė pristatė su miesto savivaldybe vykdomus bendrus projektus globojant vaikus dabar veikiančiuose 7 dienos centruose, maitinant vargšus „Sriubos valgykloje“ bei maitinimo punktuose, supažindino su kita šios organizacijos veikla.

Iš susitikimo metu demonstruotų skaidrių susirinkusieji sužinojo apie Katechetikos centrą. Tikybos mokymo situacijos pokyčius Kauno arkivyskupijoje paliudijo ilgametė tikybos mokytoja Sofija Palionienė. Kauno arkivyskupijos jaunimo centro vadovė Lina Daugėlaitė pasidalijo svarbiausiu savo organizacijos rūpesčiu, kad kuo daugiau jaunimo liktų Bažnyčioje. Tam rengiami ir ugdomi jaunimo vadovai, stengiamasi supažindinti su jaunimo pastoracijos ypatumais kunigų seminarijos auklėtinius. Spaudos tarnyba Kauno arkivyskupijoje dirba vidinės ir išorinės komunikacijos, interneto tinklo kūrimo bei leidybos kryptimis. Pasak arkivyskupijos atstovo spaudai Dariaus Chmieleausko, svarbiausia yra suteikti žmonėms galimybę keistis informacija ir bendrauti. Katalikų evangelizacijos centras, pasak jo bendradarbės Dalės Ulevičienės, krikščioniškais evangelizaciniais renginiais prisideda prie sielovados veiksmingumo ir dvasinio atsinaujinimo Kauno arkivyskupijoje.

Antroje dienos pusėje Kauno piligrimai meldėsi Dievo Gailestingumo šventovėje prie Gailestingąjo Jėzaus paveikslo. Vilniaus arkikatedros bazilikos administratorius teol. lic. kun. Ričardas Doveika Kauno maldininkams Šv. Kazimiero koplyčioje trumpai nusakė jos meninį-architektūrinį savitumą, papasakojo įdomių šventojo palaikų perkėlimo detalių. Vėliau arkikatedros koplyčioje piligrimai turėjo unikalią galimybę išvysti garsiosios Turino drobulės kopiją, Vilniaus arkikatedrai padovanotą Turino arkivyskupo. Kun. R. Doveika surengė trumpą katechezę apie nukryžiuoto Jėzaus kūno atspaudus įkapinėje drobyje ir pakvietė bendrai maldai prie Išganytojo kančią liudijančios relikvijos.

-dalg-

Vyskupo A. P. Dydcziaus viešnągė Kauno arkivyskupijoje

Susitikimas su Kauno arkivyskupijos sielovados talkininkais

Lietuvoje viešėjęs Lenkijos vyskupų konferencijos komiteto ryšiams su Lietuvos episkopatu narys, Drohiczyno (Lenkija) vyskupas Antoni Pacyfika Dydczcius OFM Cap. lapkričio 15 d. Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje susitiko su arkivyskupijos katalikiškųjų institucijų, parapijų sielovados grupių bendradarbiais.

Svečią atlydėjęs Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas pasidžiaugė galimybe pristatyti susirinkusiems mažiausios Lenkijoje, tačiau gražias sielovados tradicijas puoselėjančios Drohiczyno vyskupijos ganytoją, profesorių, mokslų daktarą, ilgus metus dėščiusį Bažnyčios istoriją. Kartu jis atkreipė dėmesį, jog svečiui gerai pažįstama Lietuvos Bažnyčios istorija ir ypač skaudus jos kentėjimų laikotarpis sovietmečiu.

Vyskupas Antoni Pacyfikas Dydczcius OFM Cap. savo pranešimą grindė „dalijimosi dovanomis“ sąvoka. Kalbėjusiojo nuomone, bet koks bendradarbiavimas, o ypač Bažnyčioje, turi būti pagrįstas iš širdies kylančiu dalijimusi. Tokio dalijimosi svarbą pabrėžė ir 1991 m. vykęs pirmasis Europos vyskupų sinodas, kuriame dalyvavę Rytų ir Vakarų Europos šalių vyskupai išsakė savo kraštų Bažnyčių skaudulius: Rytų Europoje – tikėjimo persekiojimus, tremtis, kalėjimus, Vakarų Europoje – sekuliarizacijos pavojus. Ganytojas drąsino Lietuvos tikinčiuosius svarstyti tai, ką išgyveno mūsų Bažnyčia sovietiniu laikotarpiu – jos kentėjimų patirtis paskutiniaisiais dešimtmečiais yra didžiulė dovana Vakarų Europos šalių Bažnyčioms.

Svečias iš Lenkijos sielovados talkininkams pabrėžė, kad nors šiuolaikiniame pasaulyje be struktūrų išties sunku ką nors nuveikti, svarbesni yra žmogiškieji santykiai: juk ir pats tikėjimas remiasi asmeniniu Dievo ir žmogaus santykiu. Evangelizuojant svarbu neužmiršti, jog religiniame gyvenime įmanoma dalyvauti tik visu savo asmeniu. „Jėzus, siųsdamas apaštalus, nepasakė, kaip jie turi mokytis, tik nurodė perteikti skelbimo turinį – Jį patį. Šis didžiulis Jėzaus pasitikėjimas savo mokiniams, kad jie skelbs tiesą, turėtų uždegti sielovados darbininkus. Šiuolaikiniams evangelizuotojams svarbu remtis socialiniais-psichologiniais veiksniais, tačiau nepalyginti svarbiau yra šv. Pauliaus pavyzdžiu uždegti pasaulį atskleidžiant vienintelį žmonijos šansą – Jėzų Kristų“, – sakė vyskupas.

Kreipdamasis į įvairių bažnytinių institucijų darbuotojus, vyskupas Antoni Pacyfikas Dydczcius OFM Cap. ragino kaskart iš naujo patiems apmąstyti, kas yra Bažnyčia. Pasak jo, konkretus žmogus pažįsta Bažnyčią konkrečioje vyskupijoje ar parapijoje. Taigi nuo parapijoje besidarbuojančių žmonių atsakomybės, jautrumo meilei ir tiesai priklauso, kaip lemtingas atskiram žmogui bus šis susitikimas su Bažnyčia. Viskas, anot kalbėjusiojo, turi būti daroma vardan Jėzaus ir Jėzaus vardu, vadovaujantis Petro Jeruzalės luošiu ištartais žodžiais: „Sidabro nei aukso aš neturiu, bet ką turiu, tą duosiu. Jėzaus Kristaus Nazariečio vardu kelkis ir vaikščiok!“ (Apd 3, 6). Kaip padrašinio ženkla svečias pacitavo popiežių Joną Paulių II, kuris, žvelgdamas į keliaujančius piligrimus, rašė: „Aš juose, tuose žmonėse, išvelgiau gyvą keliaujančios Bažnyčios įvaizdį, kuri, anot šv. Augustino, keliauja tarp pasaulio persekiojimų ir Dievo paguodos“. Ši Dievo paguoda turi teikti patį didžiausią užsidedimą, su koku Kristų skelbė apaštalas Paulius.

Savo pranešime prelegentas taip pat apibrėžė katalikiškus sambūrius – bendruomenes, kurios palaiko Bažnyčios gyvastingumą. Susitikimo dalyviai įdėmiai klausėsi svečio pasakojimo apie Lenkijos Bažnyčioje veikiančias katalikiškąsias bendruomenes: maldos grupes parapijose, „Oazių“ judėjimą, įvairias katalikiškojo veikimo organizacijas bei akcijas ir karitatyvines struktūras.

pasauliečiai (Odeta Laurinavičiūtė, Antanas Katilius ir Aloyzas Šeirys). Jiems įteiktos Pasauliečių pranciškonų ordino regulos, Švč. Mergelės Marijos septynių džiaugsmų rožiniai ir simboliški T (Tau) kryželiai kaip piligrimystės ženklai.

Šv. Mišių metu luomą atitinkančius amžinuosius klusnumo, skaistumo ir neturto įžadus davė br. Gintas Leonavičius, ses. Laimutė Katilienė, ses. Eglė Čaplinskienė; laikinuosius – ses. Rasa Indriliūnaitė. Po apeigų naujus brolius ir seseris sveikino Kauno arkivyskupijos brolijos dvasios asistentas prel. doc. dr. V. S. Vaičiūnas OFS, pirmininkė ses. O. Šeškutė, brolijos tarybos nariai, seserys ir broliai.

Pasibaigus šv. Mišioms, aptarta pasauliečių pranciškonų veikla Kauno arkivyskupijoje ir kitose vyskupijose, išsakyti pasiūlymai dėl ordino bibliotekėlės. Ses. Vilija Karaliūnaitė pasidalijo įžvalgomis apie Eucharistiją ir paragino aktyviau įsitraukti į Švč. Sakramento adoraciją. Agapės metu visi linksmai bendravo tarpusavyje.

-eč-

Kryždirbystės konferencija

Lapkričio 10 d. Kauno M. Žilinsko galerijoje prasidėjusi tarptautinė mokslinė konferencija „Lietuvos kryždirbystė pasauliniame kontekste“ sukvietė pasidalyti mintimis net 26 įvairių humanitarinių sričių specialistus iš skirtingų šalių. Dvi dienas trukusioje konferencijoje dalyvavo archeologai, filologai, etnografai, etnologai, dailėtyrininkai, muziejaininkai, dvasininkai iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos ir Baltarusijos. Konferencijos organizatoriai – Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyrius ir Vytauto Didžiojo universiteto Menų institutas.

„Lietuvos kryždirbystė 2001 metais UNESCO buvo pripažinta pasauliniu nematerialaus paveldo šedevru, tačiau ligi šiol trūksta išsamų jos tyrinėjimų ir įvertinimo tarptautiniame kultūros paveldo kontekste, – sakė konferencijos organizatorė dailėtyrininkė Jolanta Zabulytė. – Todėl pagrindinis šios konferencijos tikslas – išryškinti Lietuvos kryždirbystės unikalumą, aktyvinti šios unikalios liaudies meno srities tyrinėjimus, propaguoti šią svarbią lietuvių nacionalinės kultūros sritį mūsų šalyje ir užsienyje“. Organizatorė nuoširdžiai padėkojo Vilkaviškio vyskupijos kunigui Jordanui Kazlauskui už pra-

nešimą ir pagalbą organizuojant šį tarptautinį renginį.

V. Kazanskienė iš Valstybinio Sankt Peterburgo universiteto apžvelgė lietuvių kalbos žodžių *krikštas* ir *kryžius* etimologiją. Krokuvos Jogailos universiteto habil. dr. A. Lebeufas supažindino su kryžiaus kaip kosminio medžio samprata. Mokslininkės iš Poznanės dr. J. Prusinowska ir T. Skorupka dalijosi mintimis apie evangelikų antkapių puošybą Vakarų Lenkijoje.

Konferencijos metu į kryžiaus sampratą gilintasi ne tik iš lingvistinių, istorinių, bet ir iš katalikiškosios tradicijos perspektyvų. „Kryžius kaip Kristaus kančios ir mirties ženklas, taip pat universalusis krikščioniškas simbolis visuotinai pradėjo plisti tik VII–VIII amžiais. Pirmieji atvaizdai vaizdavo triumfuojantį Kristų, o nuo IX a. atsirado ir kančią atspindintys Nukryžiuotojo atvaizdai. Po Vatikano II Susirinkimo kryžius tapo aktualus ne tik kaip kančios, bet ir kaip pergales ženklas, sutaikantis dangų ir žemę transcendentinis simbolis“, – sakė kun. J. Kazlauskas.

Konferencijoje dalyvavo sentikių stačiatikių Kursko vyskupas Anatolijus Dubininas, kurio pranešimas buvo apie tradicinį aštuonių galų kryžių XV–XVI a. Lietuvoje. Dr. Laima Šinkūnaitė analizavo Kryžių kalno istoriją kančios ir amžinosios būties temų švietimoje. Lietuvos kryžių kalnas turi analogų pasaulyje: su dideliu susidomėjimu buvo išklaustas M. Gorkio pasaulio literatūros instituto atstovo V. Kliausos pranešimas apie kryžių kalnus Užbaikalėje.

Ši Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriaus ir Vytauto Didžiojo universiteto Menų instituto organizuojama tarptautinė mokslinė konferencija yra tęstinio projekto „Kitas laikas“, pradėto 2002 metais ir skirto lietuvių nacionalinės kultūros tyrinėjimo ir propagavimo problematikai, dalis.

-vn-

Pristatyti sakralinės dailės kūrinių projektai

Šių metų rugpjūtį Kauno arkivyskupijos kurija drauge su Paminklinės Prisiėlimo bažnyčios atstatymo taryba, Lietuvos dailininkų bei architektų sąjungų Kauno skyriais surengė dailės kūrinių Kristaus Prisiėlimo šventovei idėjų konkursą. Tris mėnesius truku-

Vysk. A. P. Dydyčius OFM Cap. taip pat išsakė savo požiūrį į pasaulietinės žiniasklaidos keliamą pavojų žmogaus dvasiai. Kalbėjuosiojo nuomone, šandien bažnytinės bendruomenės turėtų imtis uždavinio ugdyti katalikų gebėjimą atpažinti tiesą ir atitinkamai reaguoti į neteisybę. Katalikai privalėtų drąsiau pasipriešinti žiniasklaidos manipuliavimui tiesa. Visuomenės informavimo priemonės Bažnyčiai yra labai svarbios, tačiau dar reikia daug nuveikti ugdant referentus, viešuosius kalbėtojus. Kaip dvasinės stiprybės šaltinius Bažnyčios darbuotojams vysk. A. P. Dydyčius nurodė Šventąjį Raštą, ypač Apaštalų darbus, Bažnyčios katekizmą, sakramentus.

Atsakydamas į dalyvių klausimus, svečias pasidalijo asmeniškai savo darbo parapijoje, ypač darbo su jaunimu, patirtimi. Jis ragino parapijose sudaryti daugiau galimybių bei erdvės jaunimo bendravimui, jo kultūrai ugdyti. „Vien iš sakyklos skambantis kunigo žodis dažnai neilgam išsiskynia parapijiečių širdyse; žmonėms parapijoje reikia artimesnės tarpusavio bendrytės, kurios galimybę atėmė komunistinis režimas ir kurią dabar primygtinai siūlo įvairios sekotos“, – sakė jis. Kaip didžiulį piktosios dvasios veikimo lauką ganytojas nurodė šiuolaikines šeimas, kuriose daugėja susiskaldymo pagundų. Lenkijoje katalikiškas šeimas brandina ir stiprina vis labiau plintantis Nazareto šeimų judėjimas, „Oazių“ judėjimo sekcija, burianti nedideles 6–8 šeimų grupeles.

Susitikimo pabaigoje garbiam svečiui vysk. A. P. Dydyčiui už jo išvalgas padėkojo vysk. J. Ivanauskas.

-dalg-

Susitikimas su Kauno arkivyskupijos kunigais

Lapkričio 15 d. Lenkijos vyskupų konferencijos komisijos ryšiams su Lietuvos episkopatu narys, Drohiczyno vyskupas Antoni Pacyfikas Dydyčius OFM Cap. susitiko su kurijoje susirinkusiais Kauno arkivyskupijos kunigais.

Svečias Kauno arkivyskupijos kunigams skaitė pranešimą apie kunigiškojo pašaukimo esmę. Vyskupas pabrėžė: „Savo tarnystei esame pašaukti Viešpaties, ne hierarchų, bet paties Dievo, todėl mūsų pašaukimas bus vaisingas pirmiausiai tiek, kiek sugebėsime būti drauge su Juo – maldoje ir kiekvieną gyvenimo akimirka“. Ganytojas taip pat akcentavo kunigų tarpusavio vienybę kaip neišvengiamą sėkmingos pastoracijos ir pilnutinio savojo pašaukimo įgyvendinimo sąlygą bei priminė Jėzaus Kristaus įsakymą savo mokiniams: „Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte, duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, – kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų. Aš jums tai įsakau: vienam kitą mylėti!“ (Jn 15, 16–17).

Antrojeje susitikimo dalyje svečias atsakė į dvasininkus dominusius klausimus. Paklaustas apie Lietuvoje pastaruosiu metu vėl suaktualintą abortų problemą ir tai, kaip Lenkijos visuomenė ir valstybė atsižvelgia į Bažnyčios poziciją, vysk. Dydyčius sakė, jog labai daug priklauso nuo politinės valdžios geranoriškumo šiuo atžvilgiu. „Anksčiau būta žymiai blogiau, tačiau dabar priimtas gana griežtas įstatymas ir abortų yra gerokai sumažėję“, – sakė jis.

Pasiteiravus svečio nuomonės apie naujų Europos Sąjungos šalių laikyseną senųjų atžvilgiu, vyskupas teigė, kad „į Europą turime žengti ne kaip maldautojai, bet aukštai pakelta galva, suvokdami, kad patys esame Europai labai vertingi su savo patirtimi ir kultūra, kurios senąjį žemyną be galo praturtina“.

-dch-

Nuncijaus viešnagė Alytuje

Lapkričio 25 d. Alytuje pirmą kartą oficialiai lankėsi apaštališkasis nuncijus arkiv. Peteris Stephanas Zurbruggenas. Garbingas svečias susitiko

su Šv. Angelų Sargų, Švč. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos ir Šv. Kazimiero parapijų kunigais, apžiūrėjo šias bažnyčias, buvo priimtas šiemet Alytuje įsikūrusių Šv. Elzbietos seserų kongregacijos namuose.

Pagrindinis vizito tikslas – Alytaus šv. Benedikto vidurinės mokyklos Dieviškojo Gailestingumo koplyčios pašventinimas. Iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo nuncijus, kartu šv. Mišias koncelebravo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila bei 11 kunigų. Įžangos žodyje Šventojo Tėvo pasiuntinys šiltai pasveikino susirinkusius moksleivius, mokytojus ir svečius. Džiaugdamasis šiuo pirmuoju oficialiu vizitu Alytaus mieste, jis priminė Šv. Benedikto mokyklos parašytą sveikinimą naujai išrinktam popiežiui Benediktui XVI ir linkėjo, kad tas pats tiek mokyklos, tiek popiežiaus pasirinktas vardas neliktų vien gražus sutapimas, bet mokiniams ir mokytojams primintų pasaulimą būti vieningiems su visuotine Bažnyčia. Arki-vyskupas kvietė moksleivius gyventi pagal garsųjį šv. Benedikto šūkį: „Melskis ir dirbk“, kad studijų pastangos nuolat būtų gaivinamos maldos, ruošiančios amžinajam gyvenimui.

Nuncijaus mintis pamokslo metu pratęsė vysk. Rimantas Norvila, raginęs branginti mokyklos koplyčią kaip ypatingą vietą, skirtą bendrauti su Dievu, atsigauti jo artumoje, dvasiškai bręsti. Ganytojas pabrėžė, kad koplyčios pašventinimas, kreipiantis žvilgsnį į Viešpatį kaip galutinę visa ko prasmę ir tikslą, tarsi apvainikuoja ilgą bei nelengvą mokyklos statybos ir jos bendruomenės kūrimo kelionę.

Po šv. Mišių arkiv. Peteris Stephanas Zurbriggenas direktoriui Vytautai Bigailai įteikė popiežiaus Benedikto XVI portretą, kaip Šventojo Tėvo dėmesio ir meilės šiai bendruomenei ženklą. Nuncijui pašventinus koplyčią, Alytaus miesto meras Vytautas Kirkliuskas paskelbė prieš dieną Alytaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje patvirtintą nutarimą Šv. Benedikto vidurinei mokyklai suteikti gimnazijos statusą. -apn-

Spaudos konferencijoje pristatytas Lietuvos *Caritas* kreipimasis

Lapkričio 16 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje vyko spaudos konferencija, kurios metu pristatytas Lietuvos *Caritas* kreipimasis į kunigus, katechetus, aktyviuosius katalikų bendruomenių narius „Dėl pagalbos prekybos moterimis aukoms“ (visą tekstą skaitykite 19 p.). Šiam kreipimuisi pritarė ir jį parėmė Lietuvos Vyskupų Konferencija (LVK). Spaudos konferencijoje dalyvavo LVK pirmininkas ir Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas ir šios organizacijos projekto „Pagalba prekybos žmonėmis ir prostitucijos aukoms“ koordinatorė Kristina Mišinienė.

Konferencijos pradžioje arkivyskupas S. Tamkevičius pabrėžė, kad atsivėrus Europos Sąjungos sienoms labai daug Lietuvai ir Bažnyčiai brangių žmonių sąmoningai ar ne patenka į nusikalstamų struktūrų rankas ir tampa prekybos žmonėmis aukomis. „Kadangi Bažnyčiai rūpi patys silpniausiai, todėl LVK nedvejodama pritarė šiam *Caritas* kreipimuisi, kuris, kaip tikimasi, gali veiksmingai prisidėti, kad sumažėtų pastaruoju metu ypač pagausėjusių atvejų, kai merginos ir moterys apgaunamos, neva joms bus surastas geras darbas Vakarų Europoje, o iš tiesų jos patenka į sutenerių vergystę ir apgaule išvežamos dirbti į užsienio viešnamius“. Ganytojo teigimu, kunigai ir visi tikintieji bus raginami aktyviai skleisti informaciją apie prekybos žmonėmis grėsmę, apie šią problemą kalbėtis su parapijiečiais, bažnyčiose iškabinti skelbimus su kontaktiniais telefonais dėl pagalbos ir informacija apie *Caritas* vykdomą projektą. Arkiv. S. Tamkevičius taip pat kvietė žiniasklaidą aktyviai prisidėti prie šio bendro reikalo, „kad pradėjus šviečiamąją veiklą šalies regionuose – kaimuose ir miesteliuose, iš kur ypač

sio atviro nacionalinio konkurso dalyviai pateikė penkiolika šios visai Lietuvai svarbios šventovės vitražų, Kryžiaus kelio stočių ir sakralinės dailės kūrinių presbiterijos erdvėje projektų.

Nuo lapkričio 16 iki 28 d. visi pasiūlymai eksponuoti visuomenei Architektų namų parodų salėje Kaune. Lan-kytojai galėjo užrašyti savo nuomonę atsiliepimų knygoje ir balsuoti už jiems labiausiai patikusius projektus. Lapkričio 29 d. surengtas viešasis aptarimas, po to projektus vertino ekspertų komisija.

-dch-

Renginiai Vilkaviškyje

- Spalio 30 d. Vilkaviškio katedroje surengta padėkos diena. Rytinių šv. Mišių metu Vilkaviškio parapijos jaunimo, vykusio į Pasaulio jaunimo dienas Kelne, atstovai atnašų procesijoje atnešė prie altoriaus padėkos raštus, kuriuos pasibaigus šv. Mišioms klebonas prelatas Vytautas Gustaitis įteikė per 15 rėmėjų – Savivaldybės ir įvairių bendrovių atstovams. Jų finansškai remiama vilkaviškiečių grupė pasaulio jaunimo forume buvo gausiausia iš visos vyskupijos – per 50 asmenų.

Tą pačią dieną Sumos metu per visą katedrą nusidriekė ilga atnašų procesija. Atnašautojų kraitelėse puikavosi sodų bei daržų gėrybės, namų ūkio produkcija bei vaško žvakės. Taip savo padėką Viešpačiui už šių metų derlių išreiškė parapijos keliolikos kaimų bendruomenių atstovai. Po pamaldų jie dar susitiko parapijos valgyklėlėje, pasivaišino pačių atsineštais skanėstais, arbata, pasidalijo rūpesčiais bei džiaugsmais.

- Spalio 31 d. rajono mokytojai buvo pakviesti susikaupimo valandėlei. Parapijos namų patalpose konferenciją krikščioniškosios pedagogikos tema vedė kun. Kęstutis Brilius MIC.

- Vilkaviškio dekanato šeimos centras, įgyvendindamas Savivaldybės remiamą projektą, šiemet jau septintus metus organizuoja jaunimui rengimosi šeimai kursų, kurių temos ir turinys atitinka sužadėtinų pasirengimo krikščioniškajai santuokai programą. Kursuose savanoriškai dalyvauja bendrojo lavinimo mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviai. Pirmieji užsiėmimai vyko lapkričio 11 d. Vilkaviškio „Aušros“, po poros dienų –

Pajevonio vidurinėje mokykloje. Pasaitas skaitė Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro direktorė L. Braukylėnė ir Vilkaviškio dekanato šeimos centro savanorės – gydytoja ir psichologė.

Lapkričio 12 d. Vilkaviškyje susitiko Pasaulio jaunimo dienose Kelne dalyvavę jaunuoliai iš Panevėžio, Vilniaus, Kauno, Šakių, Lazdijų, Kudirkos Naumiesčio, kitų vietovių. „Kitas kelias. Koks jis?“ – tokia buvo susitikimo tema. Jaunimas džiaugsmingai dalijosi savo tikėjimo liudijimu ir įžvalgomis. Po katedroje švęstos Eucharistijos jaunimui koncertavo grupė „Atika“ iš Klaipėdos, buvo šokama bei žaidžiama.

-bn-

Keliais žodžiais

Šiauliai. Lapkričio 7 d. vakarą vyskupas Eugenijus Bartulis Šiaulių katedros grigališkojo vyrų choralo penkerių metų jubiliejaus proga aukojo šv. Mišias. Šiaulių katedros grigališkasis vyrų choralas prieš penkerius metus pradėjo formuotis, kai Šiaulių vyskupas Dianai Astrauskienei, giedojusiai grigališkąjį choralą Klaipėdos universitete, pasiūlė suburti kolektyvą, kuriame giedotų tik vyrai. Dabar grigališkajame vyrų chorale gieda devyni vyrai ir jų vadovė Diana Astrauskienė. Šiaulių katedroje grigališkasis vyrų choralas renkasi giedoti kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį vakarinių šv. Mišių metu.

-irat-

Kruopiai. Kruopių parapijos choras ne kartą buvo kviečiamas į Gruzdžių parapiją giedoti per Šv. Roko atlaidus. Šiemet Šv. Cecilijos dienos proga lapkričio 20-ąją Kruopių bažnyčioje sumos metu skambėjo Gruzdžių choro atliekamos giesmės. Dviejų kolektyvų susitikimas baigėsi nuotaikinga agape. Viliamasi, kad šis prasmingas chorų bendradarbiavimas taps tradicija.

-ol-

Jonava. Lapkričio 22 d. Jonavos parapijos bažnyčioje švęsta Lietuvos kariuomenės diena. 14 val. į bažnyčią susirinko kariai iš Ruklos mokomojo pulko, karininkai – vadai, valdžios atstovai, Jonavos savivaldybės darbuotojai. Šv. Mišioms vadovavo ir už Lietuvos karių meldėsi Ruklos mokomojo pulko kapelionas majoras kun. dr. A. Valkauskas ir Algirdo pulko kapelionas kapitonas kun. K. Masevičius. Po šv. Mišių kariai dalyvavo kituose jiems tą dieną skirtuose renginiuose.

-ksb-

dažnai nukenčia moterys, neturinčios jokios informacijos apie pavojus, pavyktų išgelbėti bent keletą žmonių“.

Lietuvos *Caritas* generalinio direktoriaus Roberto Grigo teigimu, „pradėti tokia šviečiamąją veiklą juos paskatinęs ir Didžiosios Britanijos pareigūnų atkreiptas dėmesys, kad pastaruoju metu jų demaskuotuose viešnamiuose didžioji dalis moterų – atvežtos iš Lietuvos (apie 70 proc.), ir ši tendencija sparčiai auga. Todėl britai per mūsų organizaciją paprašė, kad Bažnyčia panaudotų savo įtaką bei autoritetą ir padėtų spręsti šią bėdą“. Pasak kun. R. Grigo, *Caritas* projektas, padedantis nukentėjusiesiems nuo prekeivių žmonėmis bei sutenerių, vykdomas jau ketvirtį metų. Per šį laikotarpį pagalba buvo suteikta beveik trimis šimtais moterų. Parama projektui vykdyti gauta iš Vokietijos *Renovabis* fondo – apie 120 tūkst. litų, taip pat ir Vyriausybė šiemet skyrė per 80 tūkst. lt.

Pasak projekto koordinatūros Kristinos Mišininienės, dirbama keliomis kryptimis: su šiuo metu Lietuvoje įtrauktomis į prostituciją; apgaule išvežtomis į užsienio viešnamius ir sugrįžusiomis į tėvynę; su jau gavusiomis pagalbą, praėjusiomis reabilitacinį periodą bei grįžtančiomis į normalų gyvenimą. K. Mišininienės teigimu, „nusprendusioms pakeisti gyvenimo būdą ir ištrūkusioms iš sutenerių moterims pusei metų pasiūlomas išlaikymas, jos apgyvendinamos įvairiose šalies vietose nuomojamuose butuose, kurie dėl saugumo periodiškai keičiami. Su aukomis dirba socialinės darbuotojos, savanorės, padedančios susirasti darbą ir grįžti į visuomenę“. Lietuvos *Caritas* programa unikali tuo, jog moterys gali kreiptis kartu su savo vaikais; be to, čia klientėms teikiama ilgalaikė psichologinė, socialinė, medicininė, teisinė, materialinė ir sielovadinė pagalba.

Caritas aktyviai bendradarbiauja ir su Lietuvos bei užsienio policija, neretai vertingos informacijos suteikia ir globojamos socialinių darbuotojų aukos. *Caritas* duomenimis, nuo prekeivių žmonėmis Europoje kasmet nukenčia apie 120 tūkst. žmonių, iš trijų Baltijos šalių kasmet į viešnamius išvežama apie 3 tūkst. moterų. Nėra tikslių duomenų, kiek jų išvažiuoja savo noru, kiek išviliojamos apgaule ar prievarta. Nuo 1999 iki 2004 metų Lietuvoje buvo iškeltos 63 bylos dėl prekybos žmonėmis, nuteisti 26 asmenys.

-dch-

Lietuvos *Caritas* kreipimasis dėl pagalbos prekybos moterimis aukoms

2005 11 16

Gerbiamieji klebonai, katechetai, aktyvūs katalikų bendruomenių nariai!

Kreipiamės į jūsų krikščioniškąjį sąmoningumą, kuris įpareigoja mus būti atsakingus už vieni kitų laikinąjį ir amžinąjį likimą, tautų apaštalo šv. Pauliaus žodžiais tariant, „nešioti vieni kitų naštas“. Jau keletas metų palengvėjus kelionių ir užsienį sąlygoms mūsų visuomenė susiduria su skaudžiu iššūkiu, kai ieškantys darbo kitose šalyse Lietuvos piliečiai organizuotų nusikaltėlių apgaule verčiami gyventi ir dirbti vergiškomis sąlygomis. Dažnai jie ne tik kad negauna žadėtojo atlyginimo, bet ir praranda paskutines santaupas. Dar skaudesnė dalia ištinka merginas ir moteris, kurios, patikėjusios neaiškių tarpininkų pažadams surasti gerai apmokamus darbus, iš tikrųjų tarptautinių mafijinių struktūrų yra parduodamos prostitucijos verslui, nežmoniška išnaudojamos, fiziškai ir psichiškai žalojamos, o neretai ir nužudomos. Ypač grėsmingos žinios pastaruoju metu nuolat pasiekia iš Anglijos, dėl ekonominių ir kitų aplinkybių tapusios stipriausiu lietuvių

emigrantų traukos centru. Vien tik per praėjusias savaites anglų policija likvidavo keletą pagrindinių prostitucijos centrų; visuose juose iš kelių dešimčių prievarta laikytų ir išnaudotų moterų didesniąją pusę (!) turėjo Lietuvos pilietybę. Tokia bauginanti disproporcija pastebima ir kitais panašiais atvejais, apie kuriuos informuoja žiniasklaida bei užsienio policijos suvestinės. Turint omeny sąlyginai nedidelį Lietuvos gyventojų skaičių, palyginti su kitomis ES šalimis, tai aliarmuojanti statistika, verčianti ir katalikiškąją šalies bendruomenę permąstyti savo atsakomybę bei imtis aktyvesnių pastangų blogiui įveikti.

Todėl prašome klebonus, katechetus, veiklius katalikų bendruomenių narius nuolat informuoti savo parapijiečius, moksleivius, visuomenę apie neapgalvoto, abejotinais būdais vykdomo įsidarbinimo užsienyje keliamus pavojus ne vien žmogaus orumui ir turtui, bet netgi sveikatai ir gyvybei. Tyrimai rodo, kad dažniau į prekeivių moterimis tinklus patenka kaimiškų vietovių, mažesnio išsilavinimo, pagalbinėse mokyklose besimokančios, vaikų namuose užaugusios ar suirusių šeimų traumą patyrusios merginos.

Baisu ir tai, jog neretai teismų procesuose nustatoma, kad merginas apgaulingai parduodant sekso industrijos verslui ar įviliojant į prostituciją tarpininkavo pažįstami – draugai, draugės ar pan. Todėl ypač minėtų labiau pažeidžiamų kategorijų jaunimą būtina atkakliai šviesti išsamiai supažindinant su tokiais grėsmėmis. Naivumo ir nesąžiningos spaudos ar TV klaidinamoms merginoms būtina paaiškinti, kad sutenerių piešiamas „malonumų ir lengvo pelno“ gyvenimas verčiantis prostitucija iš tikrųjų labai greitai baigiasi kūno ir sielos griuvėsiais, o žadėti „pasaikiški pinigai“ nusėda „verslo“ organizatorių kišenėse. Iš parduotų moterų atimami asmens dokumentai, jos netenka bet kokių teisių, yra izoliuojamos ir uždirbinėja pinigus ne sau, o savo kankintojams. Tai ne išimtis, o nuolat besikartojanti taisyklė. Šitą tikrovę turi žinoti ir tos, kurios sąmoningai ryžtasi įsitraukti į prostituciją užsienyje ar Lietuvoje, iš tikrųjų iki galo nesuvokdamos kokiam su(si)naikinimui save pasmerkia.

Siekdami padėti išvengti tokių žmogiškųjų tragedijų, prašome klebonus, visus aktyvius tikinčiuosius ir geros valios žmones, savo aplinkoje susiduriančius su abejones keliančiais pasiūlymais jaunimui išvykti dirbti į užsienį, pakviesti juos pačius ar jų šeimų narius, artimuosius pasikonsultuoti su bažnytine Lietuvos *Caritas* organizacija telefonu (8-37) 32 33 00 arba el. paštu risk@one.lt

Lietuvos *Caritas* jau ketvirtus metus vykdo projektą „Pagalba prekybos moterimis ir prostitucijos aukoms“. Čia galite gauti informaciją apie firmų, siūlančių darbus užsienyje, patikimumą, taip pat sulaukti pagalbos visais tais atvejais, kai kils įtarimas, kad Jums artimi žmonės yra traukiami į prostitucijos pinkles. Jeigu būtų poreikis, Lietuvos *Caritas* bendradarbiai, kuriems pavyko išlaisvinti iš prostitucijos gnaužtų jau ne vieną dešimtį moterų, mielai atvyktų supažindinti su šia problema bei jos įveikimo būdais ir į Jūsų parapiją, mokyklą, bendruomenę (skambinti ir susitarti tuo pačiu telefonu).

Remiantis užsienio policijos duomenimis, šiuo metu į seksualinės vergijos tinklą nelegaliuose ir legaliuose Vakarų viešnamiuose patenka moterys iš visų Lietuvos regionų. Taigi ir mūsų išpėjantis žodis, teisinga informacija bei prirėkus konkreči pagalba, kad būtų išvengta nelaimės, turi pasiekti visas šalies vietas. Padarykime viską, ką galime, kad mūsų dukters ir sesers nebūtų niekinamos ir išnaudojamos. Tepadedu mums Dievas!

Kreipimuisi pritaria ir jį remia Lietuvos Vyskupų Konferencija.

Nauji leidiniai

Fabio Ciardi. Sekti Jėzų: atsiliepimas į pašaukimą. – Kaunas: Gyvieji akmenėliai, 2005. – 92 p.

Kunigo misionieriaus, pašvęstojo gyvenimo teologijos specialisto Fabio Ciardi knyga skirta jaunimui. Jos tikslas – padėti pažinti nuostabią istoriją, kurią Dievas – Meilė prieš amžius sumanė mūsų labui. Tai kvietimas užmegzti meilės dialogą, patirti patį didžiausią gyvenimo nuotyki, kai, atsiliepęs į būtent Tau skirtą Jėzaus žvilgsnį, atrasi savo pašaukimą.

Kiekvienas pašaukimas Bažnyčioje yra svarbus. Šioje knygelėje rasi spalvotą jų mozaiką. Tik visi drauge jie tampa įstabilia, spindinčia Dievo meilės užmojo ikona.

Gyvoji duona: 2006 metų sekmadienių Mišiolėlis. – Palendrių šv. Benedikto vienuolynas, 2005. – 606 p.

Į šių metų Mišiolėlį įtraukti visi liturginių metų sekmadienių, taip pat liturginių švenčių tekstai. Be to, skaitytojo laukia trys naujovės: kiekvienos Evangelijos ištraukos meditacija, liturginis kalendorius ir žinomiausios bei dažniausiai kalbamos krikščionių maldos.

Meditacijos parodo gyvą Evangelijos pavidalą ir Dievo Žodžio liudijimo jėgą, jos yra modeliai ir pavyzdžiai, kaip išganymo slėpinys buvo supastas ir išgyventas labai skirtingų vyrų ir moterų. Skaitytojas tikrai gerėsis šių meditacijų grožiu, jos padės geriau suvokti ryšį, jungiantį mus su Dievu, Bažnyčia, visais šventaisiais.

ŠEIMA

Šventoji Šeima (B)

Sir 3, 2–6. 12–14; Kol 3, 12–21; Lk 2, 22–40

Popiežius Leonas XII į liturginį kalendorių įtraukė „Šventosios šeimos“ šventę. Pasak šio popiežiaus, pats Dievas yra pagrindęs šventąją šeimą, „kurioje visi žmonės gali matyti namų bendruomenės ir visų dorybių bei šventumo pirmavaizdį“. Šią šventę popiežius paskelbė žmonijai žengiant į dvidešimtąjį amžių, kai liberalizmo banga kėsinosi nuplauti visas krikščioniškojo gyvenimo vertybes. Mūsų šalis, atsidūrusi Europos tautų sąjungoje, patiria ne tik šios bendruomenės teigiamybes, bet, deja, susiduria ir su juodais vakarietiško gyvenimo šešėliais. Vienas Vakarų moderniosios visuomenės skaudulių yra šeima. Šeimos neištikimybė jau darosi tarsi savaime suprantamas dalykas. Maža to, atsiranda partnerystės idėja, kuri nukreipta tik į seksualinių instinktų tenkinimą, visiškai nepaisant bendro vyro ir moters gyvenimo ryšio su naująja karta. Šiandien, kalbant apie šeimą, tenka pabrėžti, kad šeimos gyvenimas yra ne Bažnyčios, bet žmogiškosios prigimties institucija. Katalikų Bažnyčios katekizmas apie santuoką teigia: „Pats Dievas yra santuokos autorius. Pašaukimas santuokai yra įrašytas pačioje iš Kūrėjo rankų išėjusioje vyro ir moters prigimtyje. Santuoka nėra žmonių išrasta institucija, nors per daugelį amžių skirtingose kultūrose, visuomeninėse struktūrose ir dvasinėse sanklodose labai įvairavo“ (KBK 1603). Taigi klysta, kas mano, kad santuoka yra kažkoks religinis reikalavimas. Pati prigimtis ragina gyventi šeimoje. „Dievas, sukūręs žmogų iš meilės, pašaukė jį meilei, kuri yra pagrindinis ir įgimtas kiekvieno žmogaus pašaukimas. Juk žmogus sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, o Dievas yra meilė. [Sutuoktinių] tarpusavio meilė yra absoliučios ir nesibaigiančios Dievo meilės žmogui atvaizdas“ (KBK 1604). Pasak Šv. Rašto, sukūręs žmones, „Dievas juos palaimino tardamas ‘būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją’“ (Pr 1, 28).

Kristus, kalbėdamas apie santuoką, remiasi ne savo autoritetu, bet Dievo žodžiu: „Argi neskaitėte, jog Kūrėjas iš pradžių sutvėrė žmones kaip vyrą ir moterį ir pasakė: Todėl vyras paliks tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu. Taigi jie – jau nebe du, o vienas kūnas. Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (Mt 19, 4–6). Ši Kristaus Dievo žodžio interpretacija santuoką pristato kaip Dievo norėtą žmogiškosios prigimties instituciją. Veltui šiandien Bažnyčiai primetama, esą ji atsilikusi nuo gyvenimo ir nesirūpina reformuoti santuokos įstatymų, nepadedama žmonėms, turintiems šeimyninių sunkumų. Į šį priekaištą atsakymas trumpas: Bažnyčia negaliota koreguoti Dievo įstatymų. Laužydamas savo santuokos priesaiką, žmogus nusikalsta ne Bažnyčiai, bet Dievui. Šv. Paulius Laiške korintiečiams rašo: „Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikintų su vyru“ (1 Kor 7, 10–11).

Mūsų liberalioje visuomenėje dažnai pasigirsta priekaištai Bažnyčiai dėl jos konservatyvumo. Bažnyčia nėra sustingusi. Joje daug kas keičiasi. Prisiminkime, kiek naujovių atsirado Bažnyčios gyvenime po Vatikano II Susirinkimo. Net šv. Mišių liturgijoje matome įvairių pakitimų. Tačiau Bažnyčia keičia tik tuos dalykus, kurie jai priklauso, bet tai, kas yra įsakyta paties Kristaus, to negali pakeisti joks popiežius, joks susirinkimas. „Santuokinė meilė pačia savo prigimtimi reikalauja iš sutuoktinių nepažeisti ištikimybės. Tai jų atsidavimo vienas kitam vaisius. Meilė trokšta būti nepakeičiama. Ji negali būti meilė ‘iki naujos santuokos’. ‘Ta glaudi jungtis, kaip abipusis dviejų asmenų atsidavimas ir kaip palaima vaikams, reikalauja visiškos vedusiųjų ištikimybės ir nesuardomos vienybės’ (GS 48)“ (KBK 1646). Maždaug prieš 500 metų Anglijos karalius Henrikas VIII pareikalavo iš tuometinio popiežiaus, kad išardytų jo santuoką su Kotryna Aragoniete, nes įsigėdė vesti kitą žmoną. Kai popiežius nesutiko to padaryti, užsirūstinęs karalius pats pasiskelbė Anglijos tikinčiųjų galva ir ėmė persekioti visus, kurie liko ištikimi popiežiui. Sulaužęs pirmąją priesaiką, karalius jau nejautė ribų: net 6 kartus keitė žmonas vieną po kitos. Kai pasipiršo Danijos karaliaus seseriai, ši pareiškė: „Jeigu turėčiau dvi galvas, tekėčiau už tavęs. Deja, turiu tik vieną ir nenoriu jos prarasti“. Bažnyčia ir toliau šiuo klausimu lieka nepalenkiamą. Bažnytinis teismas santuoką gali anuliuoti tik tuomet, jeigu paaiškėja, kad ji nuo pat pradžių buvo negaliojanti. Šiuo atveju santuoka neišardoma, bet tik išaiškinama, jog sudarant santuoką buvo ardančių kliūčių ar neišlaikyta privaloma santuokos forma.

Archeologai kartais randa mirusiųjų palaiikus su žiedais, kuriuose išgraviruotos trumpos sentencijos. Pavyzdžiui, *sola mors* – tik mirtis. Tas įrašas yra šeimyninės ištikimybės išraiška. Norima pasakyti, kad tik vieno ar kito sutuoktinio mirtis gali panaikinti santuokos ryšį. Kai apaštalai iš Kristaus lūpų išgirdo santuokos reikalavimus, jiems pasirodė, kad jie per griežti. Jie tarp savęs kalbėjo: „Jei tokie vyro ir žmonos reikalai, tai neverta vesti“ (Mt 19, 10). Taip, santuoka yra ypatingas pašaukimas. Kaip kunigystė, taip ir santuoką Kristus pakėlė į sakramento rangą. Kaip kunigystės, taip ir santuokos sakramente glūdi dieviškosios malonės parama, kuri padeda pakelti pašaukimo pareigas, nugalėti sunkumus. „Santuokos sakramento malonė yra skirta išstobulinti sutuoktinių meilei, sustiprinti jų nesuardomai vienybei. Tos malonės veikiama, jie padeda vienas kitam siekti šventumo gyvendami šeimoje, priimdami ir auklėdami vaikus“ (plg. KBK 1641). Šventasis Kūdikis, gimęs iš Mergelės Marijos ir pasidavęs šv. Juozapo globai, globok mūsų šeimas, teikdamas joms savo malonių.

DIEVAS IŠGELBSTI

Švč. M. Marija – Dievo Gimdytoja
Sk 6, 22–27; Gal 4, 4–7; Lk 2, 16–21

Su sausio pirmąja diena pradėdame naujus metus. Jie mums mena įvykį, ženklinantį žmonijos gyvenime Naująją erą. Nuo šio įvykio skaičiuojame kalendorinius metus, jį primena ir šios dienos Evangelija: „Praslinkus aštuonioms dienoms, kai reikėjo apipjaustyti berniuką, jam buvo duotas Jėzaus vardas, kurį angelas buvo nurodęs dar prieš jo pradėjimą įščiose“.

„Jam duotas Jėzaus vardas“. Tebūna šis vardas šios homilijos pagrindinė tema. Šį vardą pirmasis ištarė angelas kreipdamasis į Juozapą: „Nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“ (Mt 1, 20–21). Šiandien Evangelija skelbia, kad pildosi tai, ką angelas yra sakęs Juozapui: Marijos sūnus pavadinamas Jėzumi.

Hebrajiškai tas vardas tariamas *Ješua*, ir reiškia „Dievas išgelbsti“. Tai ne atsitiktinumas, kad šiam, pranašų išpranašautam, tautų lauktam kūdikiui suteiktas būtent šis vardas. Jėzus yra tarsi raktas, kuris mums atskleidžia visų Šv. Rašto knygų prasmę. Visos Senojo Testamento pranašystės, visi įvykiai tampa vientisa grandine, vedančia nuo pirmųjų tėvų nuopuolio iki Kalėdų nakties. Šiandien minime apeigas, kurių metu Marijos sūnus tapo išrinktosios tautos nariu, gavo Jėzaus vardą, ir drauge su Marija apmąstome šį įvykį.

Nuo amžių numatyta, kad šis iš Mergelės gimusysis bus žmonijos gelbėtojas. Nuo ko reikės gelbėti Dievo sukurtą žmoniją? Prisiminkime pirmųjų tėvų nuodėmę. Naujajame katekizme randame tokį paaiškinimą: „Velnio gundomas žmogus numarino savo širdyje pasitikėjimą Kūrėju ir, piktnaudžiaudamas laisve, nepakluso Dievo įsakymui. Tai ir buvo pirmoji žmogaus nuodėmė. <...> Taip nusidėdamas žmogus save patį iškėlė aukščiau Dievo ir tuo pačiu paniekino Dievą: jis verčiau pasirinko save, o ne Dievą <...> Šventumo būseną apdovanotas, žmogus buvo skirtas su Dievo pagalba pasiekti visą ‘sudievintojo’ garbę. Velnio suvilietas, jis užsigėdė būti ‘kaip Dievas’, tačiau ‘be Dievo, prieš Dievą, ne pagal Dievą’“(KBK 397, 398).

„Po šios pirmosios nuodėmės žemę užgriuvo tikra nuodėmių lavina: Kainas nužudė Abelį, nuodėmė sukėlė visuotinį sugedimą <...> Tai, kas mums paaiškėja iš Dievo apreiškimo, patvirtina mūsų pačių patirtis. Juk į savo širdies vidų pažvelgęs žmogus pamato, kad yra linkęs į pikta ir pasinėręs į daugelį blygybių, kurios negali kilti iš jo gerojo Kūrėjo“ (KBK 401).

Gimtosios nuodėmės ir visų mūsų asmeninių nuodėmių padariniai visą pasaulį įtraukia į nuodėmingą būvį, kuris reiškiasi ne tiktai atskiro žmogaus, bet ir visos žmonijos gyvenime. Pavartykime istorijos lapus ir matysime mūsų žemę, draskomą nuolatinių nusikaltimų. Karai, revoliucijos, žudynės, plėšimai – visa tai yra nuolatiniai žmonijos palydovai. Mes esame diktatorių siautėjimo liudytojai, baimingai stebime teroristų, atimančių gyvybę šimtams nekaltų žmonių, beatodairiškumą. Niekada žmonių civilizacija nebuvo pasiekusi tokio aukšto lygio kaip mūsų dienomis. Ir vis dėlto niekada nebuvo pralietas tiek daug kraujo kaip mūsų moderniaame amžiuje.

Klausant Bažnyčios mokymo apie pirmųjų tėvų nuodėmę, nuolat kyla klausimas, kaip pirmųjų tėvų nuodėmė galėjo paliesti visus žmones. Katekizmas į tai atsako: „Visa žmonija Adome yra kaip ‘vienas vieno žmogaus kūnas’. Dėl tos žmonijos vienybės visi žmonės yra įtraukti į Adomo nuodėmę, kaip ir visi į Kristaus teisumą. <...> Iš Apreiškimo žinome, kad Adomas pirmąkart šventumą bei teisumą buvo gavęs ne vien sau, bet visai žmogaus prigimčiai: pakludami gundytojui, Adomas ir leva nusidėjo asmeniškai, tačiau ta nuodėmė palietė žmogaus prigimtį, kurią jie perduos palikuonims būdami nupuolę“ (KBK 404).

Tačiau nusikaltusių žmonių Dievas neapleido. Jie pirmieji išgirdo Dievo pažadą apie Moterį, kurios ainis sutrins žalčiui galvą. Toliau skaitydami Šv. Raštą matome, kad tas pažadas vis labiau įsitvirtina vienos Dievo išrinktos tautos istorijoje. Nuo pat pirmųjų žmonių iki Jėzaus užgimimo žmonija su viltimi laukia Gelbėtojo. Išrinktosios tautos lūkesčiai persidavė visai žmonijai. Pagaliau „Atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters <...>, kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume įsūnybę“ (Gal 4, 4).

Ar tinka Jėzui Gelbėtojo vardas? Bažnyčia nuo Kalėdų švenčių veda mus į gavėnią – Jėzaus kančios ir mirties minėjimą. Didžiąją savaitę dalyvausime jo kančios ir mirties slėpinio minėjime, kuris baigėsi pergale. Pats Dievas savo kančia gelbsti žmoniją iš nuodėmės tvano. Per Velykas prisiminsime jo pergalingą prisikėlimą, džiaugsmingai giedosime apie išgriautus pragaro vartus ir atsivėrusį dangų. Kaip niekam kitam, jam tinka Jėzaus – Gelbėtojo vardas.

Jėzaus vardo diena tebūna mums vilties ir pasitikėjimo diena. Lenkų teologas T. Daičeris savo knygoje „Tikėjimo įžvalgos“ rašo: „Jeigu Kristus būtų atėjęs į pasaulį su visa savo galybe, jeigu būtų jėga išvijęs Romos okupantus ir prievartą įvedęs socialinį teisingumą, jeigu jėga būtų kovojęs su blogiu, ar tada būtų lengviau jam pasivesti? Veikiau bijotume jo, nes žmonės bijo prievartos, net jeigu tai daroma tikro ar tariamo gėrio vardu. O Jėzaus – beginklio, ateinančio pas mus su savo bejėgiškumu, juk negalima bijoti. Jeigu jauti lyg ir Dievo baimę, tai Betliejaus slėpinys tau primena, kad nereikia Dievo bijoti. Jis taip nusižemino, taip apiplėšė save, tapo toks beginklis todėl, kad tau būtų lengviau prie jo priglusti ir jam pasivesti“.

Šiandien yra Marijos – Dievo Motinos šventė, jos visa didybė išplaukia iš Marijos ypatingos motinystės. Ji yra Dievo Motina. Bet ji ir pati yra išgelbėta to, kurio vardas Jėzus – „Dievas išgelbsti“. Su viltimi ir pasitikėjimu šiandien žvelkime į šią su Kūdikiu ant rankų mus mylinčią Motiną.

Parengė V. S.

Kardinolo Audrio Juozo Bačkio pamokslas Lietuvos pašvęstojo gyvenimo kongrese

Kaunas, 2005 11 18

Brangios seserys ir broliai,

Šią šventųjų Mišių auką aukojame už Dievo pašvęstus asmenis. Dėkojame Viešpačiui už jų pašaukimą. Meldžiame jiems drąsos ištikimais sekti Kristumi iki galo.

Drauge su visa Bažnyčia minime Vatikano II Susirinkimo 40-ąsias metines. Minėdami Susirinkimą, kartojame ir jo šūkį – „Aggiornamento“, tai reiškia – „atsinaujinti“. Susirinkimas davė aiškias gaires visoms svarbiausioms sritims, taigi ir vienuolinio gyvenimo atnaujinimui. Šis Bažnyčios atsinaujinimas, nors pavėluotai, tačiau vyksta ir Lietuvoje.

Šiandien pasaulis laukia iš Bažnyčios kažko naujo. Kažko naujo žmonės laukia ir iš vienuolių. Mums visiems būtinas atsinaujinimas, o pašvęstąjį gyvenimą reikia atnaujinti ypatingai. Bažnyčiai reikia vyrų ir moterų, kurie būtų atsidavę esminiams žmonijos troškimams, kurie gebėtų žodžiais ir veiksmais pasiekti žmonių širdis ir kurti visuotinę bendrystę. Vienuolinio gyvenimo atnaujinimui mūsų dienomis reikia ne naujų regulių, bet asmenybių, kurios suprastų Šventosios Dvasios kvietimą ir atsiduotų jam taip, kaip jis skamba šiandien. Reikia asmenybių, pajėgių perskaityti Evangeliją pačiu savimi, pajėgių gyventi Evangeliją su ypatingu dvasingumu ir apaštališku jautrumu. Pajėgių skleisti Evangeliją su bendryste, patiriama, kai centre – pats Jėzus, kuris iš visų padaro viena. Reikia žmogiškai ir dvasiškai subrendusių asmenų, pakankamai atvirų ir atnaujinto mąstymo, todėl trokštančių įsipareigoti vienuolinio gyvenimo atnaujinimui ir pasiruošusių veikti kartu.

Vienuolinis gyvenimas iš tiesų atnaujinamas mentaliteto lygmenyje. Reikia širdžių, sugebančių priimti Dievo teikiamą malonę, kuri duodama, kad sekdami Kristumi ir visiškai su Juo supanašėdami, pašvęstieji gyventų autentišką evangelinį gyvenimą, o drauge – autentišką vienuolinį gyvenimą. Šis gyvenimas yra labai reikalingas, brangus ir svarbus Bažnyčiai bei pasauliui.

Šiandien nelengva kalbėti apie pašvęstąjį gyvenimą, nes jis patiria tapatumo sunkumų, ieško, kaip deramai suvokti savąjį tapatumą. Neseniai popiežius Benediktas XVI rašė pašvęstiesiems skirtame laiške: „Naujojo tūkstantmečio pradžioje pašvęstasis gyvenimas susiduria su didžiuliais iššūkiais, kuriuos gali priimti tik vienybėje su Dievo tauta, savo ganytojais ir visais tikinčiaisiais“. Tai kas gi yra pašvęstasis gyvenimas dabartyje? Ką reiškia pašvęstasis gyvenimas mūsų dienų Bažnyčioje ir pasaulyje?

Pašvęstojo gyvenimo tapatumo šerdis – savo gyvenimą paversti Kristaus gyvenimu. Ypatinga pašvęstojo gyvenimo didybė, kad jis priartėja prie Kristaus gyvenimo. Pašvęstąjį patraukė Dievo grožis. Tai yra pašaukimo šaltinis, kuris niekada negali būti pakeistas kuo nors kitu. Vienuolyno regula padeda kasdien vis labiau ir labiau įsimąstyti į Dievą, ypač į Kristų. Dievas nori ir šiandien turėti savo Sūnų pasaulyje regimą, kad žmonės, matydami Jo bruožus, pažintų Dievą, Jį pamiltų, Juo tikėtų ir pagal Jo mokslą gyventų. Tai noras, į kurį turi visu savimi atsiliepti kiekvienas vienuolis. Dievo Apreiškimas yra perduodamas ne vien žodžiais, bet ir gyvenimo būdu. Todėl kiekvienas vienuolis visų pirma yra pašauktas visiškai atsiduoti Dievui ir Bažnyčiai. Vienuolis turi atspindėti Kristaus bruožus šių dienų žmonėms, liudyti Jo meilę ir gailėstingumą, nešti Jo mylimiems žmonėms Gerąją Žinią ir lengvinti

jų kančią bei skausmus. Tai be galo dideli uždaviniai, kurie reikalauja iš vienuolio visiško atsidavimo.

Kaip savo laiške ragina Šventasis Tėvas: „Vienuolinis gyvenimas neatsinaujins, jei vienuoliai nesistengs gyventi pagal Evangeliją ir nieko nevertins labiau už vienintelę Meilę; jeigu Kristuje ir Jo žodžiuose neieškos esmės, kuri pranoksta bet kurio įkūrėjo ar įkūrėjos charizmą“.

Vienuolynai, kurių nariai yra panirę tik į savo veiklą, persmelkti profesionalizmo, rizikuoja užgožti Evangeliją ir pamesti Kristų. Tokiu būdu sukuriama getai, kurie tampa neįdomūs ir nereikalingi patiems nariams, ką ir kalbėti apie esančius už jų. Vatikano II Susirinkimas ragina visus grįžti prie Evangelijos. Turėti drąsos irtis į gilumą. Nepamirškime, kad ir šiandien Šventoji Dvasia aktyviai darbuojasi ieškodama Jai klusnių asmenų per kuriuos Ji nori apreikšti žmonėms Dievo meilės turtus. Kiekvienas vienuolis, kurį Dievas pašaukė vardu, per kasdienę maldą ir nuoširdų atvirumą Tėvo valiai, įgauna asmeninį ryšį su Dievu. Susirinkimas sako: *savo sąžinės slaptoje kiekvienas esame vieninteliai prieš Dievą*.

Tik iš atsidavimo Dievui atsiranda tikras atsidavimas artimui. Jau minėtame laiške Šventasis Tėvas Benediktas XVI toliau rašo: „Norėčiau paminėti dar vieną labai svarbią direktyvą, apie kurią kalba Susirinkimo Tėvai dekretu *Perfectae Caritatis*: tai pašvęstojo asmens nuolatinis išipareigojimas palaikyti tikrą bendrystę ne tik atskirose bendruomenėse, bet ir su visa Bažnyčia, nes charizmas reikia saugoti, puoselėti ir nuolat ugdyti „darboje su Kristaus Kūnu, kuris nuolat auga“.

Kiekviena bendruomenė pati savyje neturi nieko kito, kaip tik Kristų ir Evangeliją, kuriuose atranda savo tikrąjį veidą ir tapatybę. Vienuoliai savo gyvenimą stato tiesiog ant Kristaus, nes tik iš Jo kyla visa jų būties prasmė ir esmė. Gyvatinga vienuolinė bendruomenė neišsibarsto kituose, nors ir svarbiuose dalykuose, bet pasilieka, tarsi „prikalta“, prie savo centro – Kristaus. Iš Kristaus kyla liudijimas visame, ką ji daro ar sako. Tik tokiu būdu bendruomenės nariai gali tapti tikraisiais broliais ir seserimis, nes juos visus vienija Kristus. Kaip sakė popiežius Jonas Paulius II, „visas vienuolinio gyvenimo vaisingumas priklauso nuo bendro broliško gyvenimo kokybės“.

Visi gerai žinome, kaip nelengva įvairaus amžiaus, įvairių charakterių bei auklėjimo žmonėms tapti darnia ir broliška bendruomene. Kitaip sakant, tai yra neįmanoma, jei visų nesuvienija aistringa meilė Kristui ir troškimas save visiškai atiduoti Dievui, o per Jį – tiems, pas ką Jis siunčia. Kaip rašoma dokumente apie brolišką gyvenimą: „Kristaus meilė, išsiliejusi mūsų širdyse, verčia mus taip mylėti brolius ir seseris, kad prisiimtume jų silpnumą, jų problemas, jų sunkumus. Vienu žodžiu, mylėti iki savęs pačių dovanojimo. [...] Šios meilės galia gimsta bendruomenė – laisvų, Kristaus kryžiaus išlaisvintų žmonių sambūris“.

Bendruomenė formuoja narius pagal Kristaus pavyzdį ir siunčia juos į pasaulį liudyti Dievo meilės. Tačiau šių dienų pasaulis nesupranta tradicinės religinės kalbės. Būtina savuoju gyvenimu atskleisti Evangelijos grožį ir reikšmę. Kiekvieno pašauktojo uždavinys – išreikšti tikėjimą kasdienybėje. Ne taip svarbu, kokius darbus šiandien dirba vienuoliai, kur kas svarbiau, kokia dvasia juos lydi. Ar sugebama pykčio ir nevirties pritrinkusioje visuomenėje nešti meilę ir gerumą? Ar nebijoma melo ir veidmainystės arenoje atsistoti su tiesos ir atlaidumo šarvais? Ar mokama pavydo graužiamiems ir apkalbomis bei šmeižtu besimaitinantiems pasiūlyti nuolankios tarnystės ir tylaus triūsio vaisius? Štai platieji XXI amžiaus apaštalavimo dirvonai! Kokia svarbi šiuo atžvilgiu bendruomenė, kuri palaiko ir drąsina savo narius. Tarpusavyje pasidalytas apaštalavimas tampa bendruomeniniu. Tai ne tik sustiprina kiekvieną bendruomenės narį, bet ir yra gražus liudijimas visuomenei, pagaužtai individualizmo kirmino. Todėl reikia, kad vienuolinės bendruomenės būtų maldos ir dvasingumo oazėmis, kuriose ne tik pašvęstieji įgauna jėgų savo misijai, bet ir pasaulio žmonės gali kasdienybėje pažinti Evangelijos dvasią. Drauge pasidalyta malda ir dėmesingumas – didelė vertybė sumaterialėjusiam pasauliui.

Bendrystės dvasia stovi ant Petro, apaštalų ir jų įpėdinių pamato. Bažnyčia veikia darboje tiek su Dvasia, tiek su Ganytojais, kurie stengiasi suprasti, ką Dvasia siekia atskleisti per vyskupijoje veikiančius tikinčiuosius, ypač – pašvęstuosius asmenis. Vienuolių buvimas yra didelė dovana vyskupijai. Esame nuoširdžiai dėkingi seserims ir broliams, kurie savo malda ir misija yra šviesos žiburiai, gailestingumo liudytojai Bažnyčioje. Troškėtume drauge su jais dalytis ganytojiška misija ir bendradarbiauti Dievo tautos sielovadoje.

Amžino atminimo popiežius Jonas Paulius II naujojo tūkstantmečio pradžioje pakvietė visus krikščionis padaryti Bažnyčią bendrystės namais ir mokykla. Savo dokumente naująjį tūkstantmetį pasitinkant jis rašė: „Bendrystės vietas būtina kasdien visai lygmenimis puoselėti bei plėsti kiekvienos dalinės bažnyčios gyvenimo audinyje. Bendryste turėtų spindėti vyskupų, kunigų [...] ir pašvęstojo gyvenimo institutų narių, bažnytinių organizacijų ir sąjungų tarpusavyo santykiai“.

Meldžiu Viešpatį, kad ir mūsų tėvynėje vis labiau plisėtų bendrystės dvasia, kurios pamatas yra Kristus. Tik visa širdimi atsigręžę į Išganytoją ir sekdami Juo, mes visi tapsime broliais ir seserimis, mistinio Kristaus Kūno nariais. Linkiu jums visiems išminties ir drąsos viską palikus sekti neturtingu, skaisčiu ir klusniu Kristumi, atskleisti Jo veido bruožus šių dienų sutemose. Vatikano II Susirinkimo raginimas atsinaujinti teigiamai bendrystės Dvasią, kuri kyla iš Kristaus maldos Tėvui, kad *visi būtų viena!*

Jo Eminencijos kardinolo A. J. Bačkio atsakymai į ELTOS klausimus

2005 11 22

1. *Praktikuojantiems homoseksualistams, vyrams su „giliai įsišaknijusiu“ polinkiu į homoseksualizmą, ir tiems, kurie remia gėjų kultūrą, turėtų būti uždrausta tapti katalikų kunigais, sakoma Vatikano dokumente. Ar tai reiškia, kad iki šiol tokie asmenys galėjo siekti kunigystės?*

Tai nėra naujas dalykas, nes ir anksčiau buvo reikalaujama psichologinio ir dvasinio tapatumo ir atsakomybės už jį suvokimo. Minimas dokumentas, patvirtintas popiežiaus Benedikto XVI, yra labai konkreti Katalikiškojo švietimo kongregacijos direktyva, kuria reguojama į pastaruosiu metu vykusias diskusijas pirmiausia pačioje Bažnyčioje, bet taip pat ir visuomenėje. Dokumentas išskiria tik vieną aspektą iš visų savybių, kurių Bažnyčia reikalauja iš kandidatų į kunigystę, būtent – visišką afektyvinę ir lytinę brandą. Homoseksualizmą Bažnyčia traktuoja kaip tapatumo stoką ir iškrypimą, todėl tokie asmenys ir anksčiau prie kunigystės negalėjo būti prileidžiami.

2. *Ar su šia problema susiduriama Lietuvos kunigų seminaruose, kaip ji sprendžiama?*

Man tiesiogiai pavaldi yra tik Vilniaus kunigų seminarija, todėl galiu drąsiai sakyti – visada laikiausi griežtos nuostatos, kad, atpažinus asmens polinkį į homoseksualizmą, negalima leisti jam stoti į seminariją. O jeigu vėliau pasireikšdavo toks giliai įsišaknijęs polinkis, asmuo būdavo pašalinamas iš seminarijos. Suprantama, nelengva atpažinti šį polinkį, jeigu asmuo jį slepia. Todėl kandidatų priėmimo komisijoje visuomet dalyvauja psichologas, kuris labai padeda atpažinti asmens tapatumo problemas ir iškrypimo polinkius.

Šioje situacijoje ir vėliau, t. y. studijų metu, yra labai svarbi psichologo pagalba. Ypatinga vieta čia tenka dvasios tėvui. Jis negali apie tai niekam kitam pasakyti, tačiau gali apeliuoti į to asmens sąžinę ir įkalbėti jį pasitraukti iš seminarijos. Turbūt patys suprantame, kad norėdami apsaugoti tuos žmones jokių konkretybių ar net skaičių čia negalime minėti.

3. *Dokumente nurodoma, kad Katalikų Bažnyčia leis polinkį į homoseksualumą turėjusiems vyrams, kurie „aiškiai įveikė“ jį ir tai įrodė mažiausiai trejų pastarųjų metų gyvenimu, siekti kunigystės. Kaip asmeniškai vertinate tokią nuostatą?*

Tai yra labai teisinga, pagarbi ir skatinanti žmogų keistis nuostata. Jei asmuo kovoja su savo netvarkingais polinkiais ir juos įveikia – nesvarbu kokie jie būtų: homoseksualiniai veiksmai ar paleistuvystė su moterimis, kleptomanija ar alkoholizmas, – negalima smerkti jo už praeities nuodėmes. Bažnyčios istorija mums rodo, kad buvę dideli nusidėjėliai ne tik atsisakė savo nuodėmingo gyvenimo, bet ir tapo didžiais švento gyvenimo žmonėmis.

4. *Kiek šiuo metu aktuali kunigų homoseksualumo problema Lietuvoje?*

Ši problema yra aktuali visame pasaulyje, neišskiriant ir Lietuvos, taip pat ir kunigų. Nors ši be galo skaudi ir smerktina nuodėmė ir nėra labai paplitusi tarp dvasininkų, aš, kaip ganytojas, skiriu šiai problemai ypatingą dėmesį. Jokie patisinimai nemenkina praktikuojančių homoseksualumą atsakomybės Dievui ir žmonėms.

Tačiau išsivaizduokime, kaip pavojinga suklysti asmenį kaltinant tokiu elgesiu, kaip atsargiai dera vertinti dalykus, kurie gali iš esmės

pažeisti jų orumą ir palikti pėdsaką visam gyvenimui. Štai kodėl Bažnyčia labiausiai pasitiki Atgailos sakramentu ir išpažinties institucija, o ne viešais svarstymais, nes tik išpažintis leidžia iš tiesų įveikti nuodėmę.

5. *Koks apskritai Bažnyčios požiūris į homoseksualumą?*

Katalikų Bažnyčios katekizme sakoma, kad homoseksualizmas laikomas dideliu iškrypimu, homoseksualūs veiksmai pačia savo prigimtimi yra netvarkingi, prieštaraujantys prigimties įstatymui.

Antra vertus, reikia skirti asmeniui jo veiksmų, o veiksmus – nuo polinkių. Smerkdama nuodėmingus veiksmus, Bažnyčia kviečia su homoseksualiais elgtis pagarbiai ir taktiškai, padėti jiems gyventi skaisčiai. Kaip ir kiekvienas žmogus, homoseksualas yra pašauktas siekti krikščioniško tobulumo, šiuo atveju – skaisčiu gyvenimu.

6. *Kodėl šis Vatikano dokumentas buvo taip ilgai rengtas ir kam jo prireikė?*

O gal galėtumėte nurodyti Apaštalių Sosto dokumentą, kuris buvo rengiamas trumpai? Kongregacijos ir Šventasis Tėvas jaučia didžiulę atsakomybę dėl kiekvieno žodžio, kuris paskelbiamas Bažnyčios vardu. Pastaruosiu metu kunigų homoseksualumo problemos plačiai nuskambėjo JAV bei kituose kraštuose ir sujaudino katalikus bei apskritai visuomenę. Jau popiežius Jonas Paulius II savo kalbose, o ypač susitikimuose su vyskupais, sinodų metu ne kartą labai aiškiai buvo pareiškęs savo įsitikinimus ir susirūpinimą šia tema. Švietimo kongregacija, kuri yra tiesiogiai atsakinga už kunigų ugdymą, jau seniai ruošė šį dokumentą, tačiau jie negimsta uždaruose biuruose. Apie kilusias problemas iš pradžių daug diskutuojama, atsiklausiama įvairių pasaulio vyskupų. Būtina atkreipti dėmesį, kad tai viena iš temų, kuriai dėmesio skyrė naujasis popiežius.

Popiežius ragina gerbti visuotinį moralės įstatymą

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino gerbti visuotinį moralės įstatymą. „Tiktai paisant šių galiausiai iš Dievo kylančių etinių principų, įmanoma pasaulyje kovoti su karu, neteisingumu ir prievarta“, – pareiškė popiežius, lapkričio 12 d. priimdamas naują Jungtinių Valstijų pasiuntinį prie Šventojo Sosto Francisą Rooney. Valstybių ir tautų bendradarbiavimas, pasak popiežiaus, turi remtis moralės įstatyme glūdinčių vertybių gynimu žmonijos gerovės labui.

Benediktas XVI priminė, kad Bažnyčia, pasak Vatikano II Susirinkimo, vykdydama savo misiją, neturi tapatintis su kokia nors konkrečia politine, ekonomine ar visuomenine sistema. Tačiau ta misija sykiu įpareigoja ją prisidėti prie žmonių bendruomenės statybinio pagal Dievo įstatymą. Todėl ji įsitraukianti į kovą su badu, ligomis ir skurdu. Šiame kontekste popiežius ypač kritikavo „slegiančias skolas“, neturtingose šalyse dar labiau didinančias skurdą.

Popiežius išreiškė viltį, kad globalizuotame pasaulyje Jungtinės Valstijos, remdamosi teise į laisvę ir apsisprendimą, imsis vadovaujančio vaidmens. Pasak Benedikto XVI, labai svarbu bendradarbiauti su tarptautinėmis instancijomis ir visų sutarimu bendrai spręsti problemas, reikšmingas visai žmonijai. Benediktas XVI priminė diplomatinį santykių su JAV užmezgimą Jono Pauliaus II pontifikato metu ir išreiškė viltį, kad santykiai tarp JAV ir Šventojo Sosto toliau tvirtės ir plėsis.

Rooney įvertino abiejų valstybių santykius kaip „puikius“. JAV, stengdamasi skleisti taiką bei demokratiją ir kovoti su terorizmu, laiko Šventąjį Sostą partneriu. Kaip bendrą tikslą naujasis pasiuntinys taip pat įvardijo kovą su badu. Šia proga jis paprašė Šventąjį Sostą remti „žemės ūkio mokslų bei technologijų“, įskaitant genų technolo-

giją, pažangą. JAV pasiuntinys taip pat teigiamai įvertino Katalikų Bažnyčios pastangas kovojant su AIDS ir žmonių prekyba. Bažnyčios ir jos organizacijų indėlis sudaro ketvirtadalį visos pagalbos AIDS ligoniams. Rooney taip pat ragino imtis ryžtingų priemonių, nukreiptų prieš šiuolaikines vergystės formas. „Su galingu moraliniu Šventojo Sosto balsu ir žmogiškais bei materialiniais Jungtinių Valstijų resursais šią negerovę galima sėkmingai sustabdyti“, – sakė Rooney.

Popiežius pabrėžė pasauliečių vaidmenį visuomenėje

(KAP) Popiežius Benediktas XVI pabrėžė krikščionių pastangų visuomenėje reikšmę. Per lapkričio 13 d. Viešpaties angelo maldą jis sakė, jog krikščionys pasauliečiai turėtų prisidėti prie visuomenės gyvenimo formavimo savo profesine kompetencija, socialinėmis dorybėmis ir šeimos gynimu. To sąlyga yra suvirtėjęs dvasingumas, besiremiantis aktyviu dalyvavimu liturgijoje ir besivadovaujantis Evangelijos palaiminimais.

Kartu popiežius priminė, kad prieš keturiasdešimt metų Vatikano II Susirinkimas paskelbė dekretą dėl pasauliečių *Apostolicam actuositatem*. Šiame dokumente, pasak Benedikto XVI, krikščionys raginami burtis, idant galėtų daryti didesnę įtaką visuomenės statybinimui.

Popiežius priėmė Izraelio prezidentą

(KAP) Lapkričio 17 d. popiežius Benediktas XVI privačioje audiencijoje priėmė Izraelio prezidentą Moshe Katzavą. Po susitikimo su popiežiumi Izraelio valstybės vadovas žurnalistams pareiškė pakvietęs Benediktą XVI kitais metais apsilankyti Izraelyje. Kvietimą popiežius priėmęs. Apie tikslią datą nekalbėta. Po to Izraelio prezidentas dar susitiko su valstybės sekretoriumi kardinalu Angelo Sodano.

Popiežius svečiui padovanojo prieš 40 metų priimtos Vatikano II Susi-

rinkimo deklaracijos *Nostra aetate* reprodukciją, taip pat įteikė Jono Pauliaus II ranka parašytos kalbos per jo istorinį apsilankymą Auschwitzte 1979 m. reprodukciją. Izraelio valstybės prezidentas popiežiui įteikė papiruso fragmentą su hebrajiškais rašmenimis ir dvi neseniai Megide atrastų krikščioniškųjų mozaikų nuotraukas. Pasak Katzevo, susitikimą su Benediktu XVI ženklino Jono Pauliaus II dvasia. Žydų tauta labai vertinanti Karolio Wojtylos nuopelnus siekiant didesnio žmogiškumo bei broliškumo.

Popiežius: Čekijos politikų prieštaros Bažnyčios atžvilgiu nepagrįstos

(KAP) Popiežius Benediktas XVI pareiškė, kad Čekijos politikų prieštaros Bažnyčios atžvilgiu nepagrįstos. Bažnyčia netrokštanti kištis į valstybės kompetencijos sritis. Ji reikalauja ne privilegijų, bet tikrai galimybės vykdyti savo apaštališką bei karitatyvinę veiklą, prisidėti prie visuomenės pažangos sveikatos apsaugos bei švietimo srityje. Per audienciją, suteiktą Bohemijos ir Moravijos vyskupams, Benediktas XVI lapkričio 18 d. atkreipė dėmesį, jog Bažnyčiai Čekijos Respublikoje daugėjant netikinčiųjų iškilę didelių iššūkių. Po „dvasinių ir materialinių sugriovimų“ šalis, tiesa, šiandien visiškai laisva, tačiau didžiama gyventojų pakankamai nevertina dvasinių vertybių.

Popiežius teigiamai įvertino Bažnyčios Čekijoje pastangas naujaip užkalbinti daugelį žmonių. Tokį darbą būtina tęsti. Parapijos turi būti atviros visiems žmonėms, ieškantiems vertybių bei pagrindo savo gyvenimui. Ypatingą dėmesį popiežius ragino skirti šeimai. Kaip pagrindinė visuomenės ląstelė ji yra svarbiausia krikščioniškojo ugdymo vieta. Parapija irgi gali būti suvokiama šia prasme kaip „išplėstinė šeima“. Čia esmingai svarbūs pasauliečiai, taip pat jų įsitraukimas į „sveiką ir turtingą liturginį gyvenimą“.

Čekijos Respublika yra viena iš nedaugelio buvusių komunistinių ša-

liū, nesudariusių valstybinės sutarties su Vatikanu. Tiesa, 2002 m. buvo pasirašyta pagrindų sutartis, tačiau Čekijos parlamentas atsisakė ją ratifikuoti. Parlamento nariai savo neigiamą nuostatą grindė tuo, kad tokia sutartis būtų suteikusi Katalikų Bažnyčiai privilegijų kitų tikėjimo bendrijų atžvilgiu. Nesutarimų taip pat būta dėl komunistų konfiskuotos bažnytinės nuosavybės grąžinimo.

Popiežius už dialogą su netikinčiaisiais gyvybės klausimais

(KAP) Popiežius Benediktas XVI mato naujas galimybes dialogui su netikinčiaisiais gyvybės apsaugos klausimais. Kalbėdamas Popiežiškios sveikatos apsaugos sielovados tarybos simpoziume žmogaus genomo klausimais, popiežius sakė, kad radikalus sekuliaristinis požiūris šiandien netenkina įdėmių ir kritiškai nusiteikusių protų. Pasak Benedikto XVI, atsiveria erdvė naujam vaisingam pokalbiui: ilga krikščioniškoji tradicija paliko humanizmo sėklas, augančių reikalavimų akivaizdoje įgyjančias naujos galios. Popiežius išpėjo dėl rizikos, keliamos mokslo ar technologijos pretenzijų būti visiškai nepriklausomiems nuo gamtoje įrašytų moralės normų. XX amžiaus baisybės leido žmonėms suprasti, kad žmogaus orumas neįlygintinas su jo DNR paveldimumo informacija, kad šiam orumui nekenkia fiziniai skirtumai ar genetiniai defektai. „Nediskriminavimo“ principas glūdi žmogaus sąmonėje, jis išreikštas žmogaus teisių deklaracijose. Bet kokioje medicinos pažanga privalo tarnauti viso asmens gerumui, taip pat privalo gerbti jo orumą.

Pasak popiežiaus, žmogaus orumo pagrindą sudaro jo panašumas į Dievo atvaizdą. Sąžininga mokslinių duomenų analizė taip pat atskleidžia žmogaus orumą visais gyvenimo momentais, pradėdant nuo apvaisinimo. Todėl Bažnyčia skelbia šią tiesą grįsdama ją ne vien Evangelijos autoritetu, bet taip pat proto išvalgumu. Būtent todėl ši tiesa taikytina visiems geros valios žmonėms.

Popiežius oficialiai pradėjo liturginius metus

(KAP) Lapkričio 26 d. Mišparų liturgija perpildytoje Šv. Petro bazilikoje buvo pradėtas advento ir naujų liturginių metų laikotarpis. Tai buvo pirmas kartas, kai popiežius oficialiomis pamaldomis pradėjo naujuosius liturginius metus. Benediktas XVI savo pamoksle tikintiesiems linkėjo „budrumo maldoje“ ir „džiugaus Dievo šlovavimo“. Pasak jo, advento metu Bažnyčia kviečia žmogų ypatingu būdu studijuoti pranašų žodžius ir apmąstyti Dievo išsikūnijimo slėpinį. Adventas yra „laukimo ir vilties metas“, kai Kristus beldžia į širdies vartus. Anot Benedikto XVI, advento dvasingumas yra „išsiklausyti į Kristaus, trokštančio per mus dalyvauti dabartyje, balsą“.

Pirmąjį advento sekmadienį, lapkričio 27 d., dešimtys tūkstančių tikinčiųjų, nepaisydami lietaus, susibūrė Šv. Petro aikštėje Viešpaties angelo maldai. Popiežius sakė, kad advento metu krikščionys turi vėl žadinti savo viltį dėl pasaulio atnaujinimo. Benediktas XVI savo kalboje citavo Vatikano II Susirinkime prieš 40 metų priimtą pastoracinę konstituciją *Gaudium et spes*: „naujosios žemės laukimas“ neturi susilpninti rūpinimosi šios žemės formavimu. Pasak jo, tai „krikščioniškos vilties kupinas tekstas“. Popiežius pabrėžė, kad advento laikotarpis krikščionių bendruomenei pripildytas ypatingo džiaugsmo, „tam tikru mastu perteikiamo visai visuomenei“.

Trys nauji palaimintieji

(KAP) Per iškilmingas šv. Mišias lapkričio 16 d. Šv. Petro aikštėje palaimintaisiais buvo paskelbti trys asmenys: prancūzų atsiskyrėlis Charles'is de Foucauld (1858–1916) ir kongregacijų įsteigėjos iš Italijos, veronietė Maria Pia Mastena (1881–1951) ir sicilietė Maria Crocifissa Curcio (1877–1957). Trumpoje kalboje popiežius priminė Foucauld apsilankymą Nazarete. Foucauld supratęs, kad Jėzus, „panoręs susitikti su mumis mūsų žmogiškumo pavidalu, kviečia mus į visuotinę broly-

tę“. Šią meilę, kurios pavyzdį parodė Kristus, Foucauld vėliau praktikavo neturtu bei atsidavimu šiandieniniame Alžyre. 1858 m. Strasbūre gimęs Foucauld po audringos jaunystės Paryžiuje tapo kareiviu. Kaip geografas ir nuotykių ieškotojas apkeleliavo Maroką. Sykiu apsilankęs Šventojoje Žemėje 1890 m. įstojo į trapistų ordiną ir kaip misionierius veikliai darbavosi Sirijoje bei Alžyre. Kartu jis gyveno vadovaudamasis griežtu neturto idealu. 1916 m. per prancūzų ir alžyriečių kolonijinį konfliktą buvo nušautas. Šiuo metu iš jo save kildina apie 20 susivienijimų bei vienuolinių bendruomenių visame pasaulyje. Tarp daugybės šių dvasinių grupių narių ceremonijoje taip pat dalyvavo tuaregai. Foucauld ilgą laiką gyveno su šia dykumų tauta ir studijavo jų tradiciją bei kultūrą.

„Civilta Cattolica“: Biblija ir gamtos mokslai – ne priešybė

(KAP) Romos jėzuitų žurnalas *Civilta Cattolica* kritikavo Biblijos pasakojimo apie sukūrimą „fundamentalistinį“ traktavimą. Ši Biblijos vieta veikiau laikytina religiniu bei istoriniu tekstu, kuriame pateikiamos antropologinės bei teologinės ištarnos apie Dievo ir žmogaus santykį. Sykiu žurnalo straipsnyje „Žmogaus atsiradimas Biblijoje“ pabrėžiama, jog gamtos mokslai neturėtų peržengti savo ribų. Pasak straipsnio autoriaus P. Giuseppe De Rosa, tas, kas tarp to, ką Biblija sako apie žmogaus sukūrimą, ir evoliucijos teorijos konstruoja priešybę, daro „didelę mąstymo klaidą“. Autorius apgailestauja, kad toks požiūris, įvardijamas kaip „krecionizmas“, šiuo metu plintąs kai kuriose JAV valstijose. Biblijos teologija ir šiuolaikinis gamtamokslis vienas kitam neprieštarauja, bet yra dvi viena kitą papildančios žmogaus gyvybės aiškinimo vizijos. Teologijai nevalia daryti klaidos ir atmesti mokslines išvalgas, jei jos nesutampa su paraidžiui suvokiamomis Biblijos, pavyzdžiui, Pradžios knygos, ištarmomis. Kita vertus, gamtamokslis neturi tvirtinti galės atsakyti į tokius transcendentinius klausimus kaip žmogaus kilmė bei esmė.

Arkivyskupas Dziwiszas: Jono Paulio II šūkis buvo susijęs ir su Kristumi

(KAP) Pasak Krokuvos arkivyskupo Stanislawo Dziwiszo, popiežiaus Jono Pauliaus II šūkis „Totus tuus“ („Visas tavo“) buvo susijęs ne tik su Marija, bet ir su Kristumi. Viename interviu Italijos katalikų savaitraščiui *Famiglia Cristiana* arkivyskupas sakė, jog savo pontifikato metu Karolis Wojtyła visada su savimi nešiodavosi sulankstytą raštelį, kuris baigėsi žodžiais: „Viskas Tau, Švenčiausioji Jėzaus Širdie“. Dziwiszas interviu taip pat papasakojo apie paskutiniuosius popiežiaus žodžius. Prieš pat savo mirtį balandžio 2 d. Jonas Paulius II „palaužtu, bet suprantamu balsu“ pasakė: „Leiskite man eiti į Tėvo namus“. Pasak arkivyskupo, popiežius aiškiai suvokė nuolatinį savo būklės blogėjimą. Jono Pauliaus II žodžiai galbūt buvę reakcija į gydytojų svarstymus dėl gydymo priemonių. Interviu arkivyskupas Dziwiszas davė italų ir amerikiečių bendros gamybos televizijos filmo „Jonas Paulius II“ premjeros proga. Filmą pirmą kartą parodytas Vatikane lapkričio 17 d. vakarą, dalyvaujant popiežiui Benediktui XVI.

Filmo apie popiežių Joną Paulių II premjera Vatikane

(KAP) Lapkričio 17 d. Vatikane, Pauliaus VI auloje, dalyvaujant popiežiui Benediktui XVI bei 7000 žiūrovų, surengta italų ir amerikiečių 90 minučių trukmės vaidybinio filmo „Jonas Paulius II“ premjera. Pradedant 1981 m. pasikėsinimu Šv. Petro aikštėje, filme apžvelgiamos didžiosios Jono Pauliaus II darbų kryptys: indėlis, kuriuo jis prisidėjo prie komunizmo žlugimo, pastangos taikos ir teisingumo labui, pasiryžimas atvesti Katalikų Bažnyčią į trečiąjį tūkstantmetį. Vaizduojant keliones į užsienį taip pat naudotasi dokumentine medžiaga. Filmo pabaigoje pakartoti aštuonių mėnesių senumo pasaulį apskrieję vaizdai: po mirštančio popiežiaus langu susirinkusios žmonių minios, laidotuvių ceremonija. Pasak popiežiaus Benedikto XVI, filme žiūrovams „labai įspūdingai“ dar kartą parodoma žmogiška ir dvasinė Jono Pauliaus II didybė. Jo nuomone, filmas esąs dar vienas „meilės, kurią visi jaučiame popiežiui Wojtyłai“, įrodymas. Parodyta „mylimo pirmtako“ gyvenimo istorija paskatinsianti žiūrovus toliau apmąstyti Jono Pauliaus II veiklą. Nesuskaičiuojamos daugybės žmonių dvasinis ryšys su Jonu Pauliumi II „kaip draugu ir žmogaus, tiesos, teisingumo, laisvės ir taikos gynėju“ nenutrūkęs. Pasak Benedikto XVI, jis pats dėkingas Dievui, kad galėjo pažinti tokią „didžią žmogišką bei dvasinę asmenybę“.

Katalikų ir ortodoksų teologų komisija vėl imasi darbo

(KAP) Po kelerių metų pertraukos Tarptautinė teologinio dialogo tarp Katalikų ir Ortodoksų Bažnyčių komisija vėl imsis darbo. Lapkričio 18 d. pranešta, kad pirmieji pokalbiai numatyti šių metų gruodžio mėnesį Romoje. Katalikų šaliai vadovaus Popiežiškiosios krikščionių vienybės tarybos prezidentas kardinolas Walteris Kasperis, ortodoksams – Pergamino metropolitas Ioannisas Ziziuolasas. Komisija darbą buvo nutraukusi 2000 metais. Pasak ekumeninio patriarcho Bartolomajo I, pagrindinis dėmesys dabar bus skiriamas ekleziologinėms temoms, pirmiausia „primato klausimui“. Spalio mėnesį ekumeninis patriarchas sakė, kad Teologinio dialogo komisijos artimiausia didelė konferencija numatoma 2006 m. rudenį. Konferencija turėtų būti surengta Serbijos sostinėje Belgrade. Paskutinė tokio masto konferencija įvyko 2000 m. Baltimorėje (JAV). Tuo metu pasiekti pažangą sutrukdė su Roma susivienijusių Rytų Bažnyčių klausimas, tuo metu buvęs opus Rumunijoje ir Ukrainoje. Po to oficialus katalikų ir ortodoksų dialogas nutrūko. Teologinis dialogas tarp Romos ir Ortodoksų Bažnyčių pradėtas 1980 m. Tam skirta komisija buvo sudaryta dalyvaujant visoms autokefalinėms Ortodoksų Bažnyčioms. Po 1989 m. pervartos kilus konfliktams dėl unitų, santykiai tarp katalikų ir ortodoksų ėmė blogėti. Prie to taip pat dar prisidėjo 1991 m. atsiradę Jugoslavijos konflikto konfesiniai momentai.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“